

A BEVÁNDORLÓ

MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

Szerkeszti: SINGER MIHÁLY.

MAI SZÁMUNK 3 CENT.

VI. évfolyam. 100. szám.

NEW YORK, N. Y., PASSAIC, N. J., PITTSBURG, Pa., CHICAGO, Ill., KEDD, 1909. DECEMBER 14-én.

VI. Year. No. 100.

Gaynor lakoma.

A NEW YORKI MAGYAROK ÉS A POLGÁRMESTER.

Holnap, szerdán, tartja meg a magyar demokrata kör a Gaynor polgármester ünnepére rendezett diszlakomát. Ez a lakoma nagy jelentőségű. Mutatja, hogy mi magyarok észrevetethetjük magunkat, ha akarjuk.

Megrendéltünk már más amerikai előkelőségeket is. A magyarságra nézve azonban ezt a Gayner lakomát tartjuk a legfontosabbnak. Fontosabbnak a Roosevelt lakomáknál. Roosevelt impulzív, közlékeny ember. Mindig kereste az embereket és ezeknek társaságát. Eljött a magyarok közé is. Ne higgye senki, hogy mi az Egyesült Államok elnökének látogatását értékében leszállítani akarjuk. Mi büszkék voltunk arra a látogatásra s a Bevándorló volt az egyedüli magyar lap, mely azt az eseményt méltóan megünneplelte, feltűntést keltő Roosevelttől adván ki annak idején. De ismétöljük: Rooseveltet mindenki impulzív, közlékeny, az emberek társaságát kereső férfinak ismeri s így inkább ennek tudták be Roosevelttel látogatását a Little Hungaryban. Politikai eseménynek nem tekintették, jelentőséget nem tulajdonított neki senki.

Másképp áll a dolog Gaynort illetően. A volt felső törvényszéki bíró és jelenlegi polgármester inkább rideg természetű ember zárkózott. Az ünnepléseket és ünnepeltetéseket kerülte mindig. S most eljön közeink, magyarok közé. Eljön ugyanakkor, amikor az országos hajszát a bevándorlók ellen megindult. Eljön közeink két héttel a hivatalába való bevonulása előtt. Amikor minden megnyilatkozását lázasan várja a politikai világ, a sajtó, a nagyközönség. Eljön közeink, magyarok közé, hogy körvonaloza az irányt, melyet mint polgármestere e hatalmas városnak követni fog. Eljön hozzászólás idegenszarmazásának közé, mint az idegenszarmazásnak városának feje, hogy politikai beszédet mondjon, hogy elmondja programját. Ez teszi a holnapi lakomát eseménynyé és ez avat bennünket, new yorki magyarokat, politikai tényezővé.

És ez az esemény jótékony hatással lesz a többi nemzetiségekre is, amelyeket eddig — velünk együtt — New York város politikai életében észre venni nem akartak.

És közeledésével hozzánk, idegenszarmazású polgárokhoz, Gaynor beváltja a választási küzdelem folyamán tett abbéli ígéretét, hogy méltatni fogja a bevándorlókat, akikről tudja, hogy ők fejlesztették tudásukkal és szorgalmukkal ezt az országot és különösen New York városát azzá, amivé lett.

És ezzel az ígéretével sorra be fogja váltani összes ígéreteit. Komoly szándéku ember, aki irtózik a szószátyárkodástól. Amit mond, az a tett erejével bír. Megmutatta ezt a múlt héten tartott egyik beszédével, amelyben az Amerikában és különösen New York városában uralkodó politikai korrupcióért magát a népet teszi felelőssé, amely, ahelyett, mondá, hogy jogait követelné, vesztegetésekkel szokta ügyeit elintéztetni. És felelőssé tette érte azokat a tiszta kezű, szilárd jellemű férfiakat, akik, mert kényelmük ezt úgy kívánja, irtóznak a politikai élettől és a teret átengedik bitangoknak, akik csakmányának tekintik a közéletet.

Gaynor hisz abban, hogy a viszonyokat megjavítsa. És mint mindenben, úgy

a politikai életben is a hit, az önmagába vetett bizalom a leghatalmasabb, az egyedüli hatalmas fegyver. Ő eszményi ember, de nem ábrándos ember. Nyitott szemmel járta eddig is az élet utait. Ő nemesnek nézett, de látott. S a látottakból le tudta vonni a tanulságot mint bíró is, le fogja vonni, mint polgármester is. Erős ember, hajthatatlan akarattal, szókimonó a kiméletlenségig. És becsületes szándékait ugyanolyan kiméletlenül hajítja végre. Mert a jót akarja. A nép javát. A rossznak pusztulnia kell a közéletből. És Gaynor ki fogja irtani.

Büszkeségünket képezi, hogy ez a nyakig-férfit közből jön és — ő maga mondta — személyesen akar megismerkedni a magyarokkal. A választás után. Amikor közeledését nem lehet félrevarázsolni. Közeledik hozzánk, mert a választás folyamán felismert bennünket. És megszeretett bennünket. Méltóknak fogunk bizonyulni a jövőben is arra a megtisztelő szeretetre. Politikai életrevalóságunkban, politikai tisztaságunkban, eszalódnai nem fog.

Szeretettel, tisztelettel és hálaival üdvözöljük Gaynor polgármestert a körünkben.

Singer Mihály.

Esküdtsek és lélektan.

Lebon elítéli az esküdtseket.

A világ tudja már, hogy a jogtudósok, ügyvédek és bírák milyen kiesinylőn vélekednek általában az esküdtzéki intézmény értékéről. A megtorlások alapuló igazságszolgáltatás és a tudományosan megalkotott büntetőközönségnek esődjét látják az esküdtzéki bíráskodás tétőfoglalásában. Hogy mennyiben van igazuk, erről most ne legyen szó, hanem mint érdekes szempontot, hallgassuk meg a pszichológus, a lélektudományok tudósának vélekedését, az esküdtbíráskodás jelentőségéről. Előre kell bocsátanunk, hogy ebből a szempontból sem kedvezőbb az esküdtzéki intézmény megítélése, azonban ennek a vélekedésnek érdekesebb az indokolása.

Lebon Gusztáv, hírneves francia pszichológus szólal meg a Steinhil-ügy kapcsán egy párizsi folyóiratban és elmondja, hogy lélektanilag az esküdtsek egészen egy jelentőségű azzal, mintha az utcaszarkon valaki megállana és ott akarna az összegyűlekezőkkel ítéletet hozni. Mert Lebon szerint egészen mindegy, hogy az ítélet hozatalában kocsisok, hordárok és utcai leányok vesznek-e részt, vagy pedig mérnökök, tőkepénzesek és szolid iparosok. Ugyanis a mérnök épp olyan laikus a maga tudományán túl levő dolgokban, mint akár a hordár vagy kocsis. A mérnök is, meg a kocsis is, amikor tudományuk és tapasztalataik eszerbenhagyják őket, az esküdt helyett az érzelmeikkel fognak operálni. A szívük dobogására, nem pedig eszük visszhangjára fognak hallgatni.

— Nos, — mondja Lebon — hogyha azt mondom, hogy az esküdtsek egy primár, egy, az ösztönnel hasonlatos érzelmre, a rokon- és ellenszenvre alapított intézmény, ami pedig azt jelenti, hogy visszatartható az ősi, hogy ne mondjuk, barbár tömegek, törzsi gyülekezetek utján való itélkezésekhez, — igazam van-e?

Gondoljuk meg — mondja — hogy tűz- és vízpróbakon megforduló istenítéletek már haladást akartak jelenteni, az érzelmeik utján hozott ítéletekhez képest. Mert a tűzpróbánál kivonták a vádlottat az emberek érzelmeköréből, hogy egy felsőbb hatalom tárgyilagossága döntse el az igazságot. Az esküdtbíráskodás pedig a modern kor ismét kiszolgáltatja a vádlottat embertársai hangulatának. Ugyanis az, hogy az esküdt az ő, többnyire beteges idegzetével mit talál igazságnak és mit nem, az tisztán a hangulat kérdése.

Lebon felemlíti azután, hogy egy párizsi tárgyaláson az egyik esküdt gyilkos szemekkel nézett a vádlottra és védőjére, sőt olyan kérdésekkel is előállt, amikből nyilvánvaló volt, hogy a legjobban szeretné a vádlottat az akasztófalra látni.

A védő azonban — aki, ugy látszik, tudott a vesékben olvasni — észrevette, hogy a boszus esküdt olyan helyzetben állt, hogy a nap egyenesen a szemébe süttött, ami miatt szemmel láthatóan idegeskedett. Felállt tehát az ügyvéd és udvariasan, néhány hízogó kijelentéssel, szemrehányást tett az elnöknek, hogy nem gondoskodott árnyékos ülőhelyről az esküdt uraknak. Ez a figyelmeztetés és hogy az elnök rögtön új függönyöket akasztott fel — annyira jól esett a boszus esküdtnek, hogy a verdikt kimondását megelőző esküdtzéki tanácskozáson valósgos ékesszólással védte a vádlottat, — akit pedig az előbbi boszus hangulatában talán az akasztófára küldött volna.

Lebon azután azzal fejezi be érdekes kijelentését, hogy a modern igazságszolgáltatásnak meg kell valósítani a római praetor ideálját, aki nemcsak szakaszokat idéz — és pedig kénytelenül idéz — bíró volt, hanem akiben a tudomány által vezérelt hideg megfontolás együtt járt a humánusan érző belátással.

Huszonöt éves jubileum.

A New Yorki Első Magyar Társalgó és Betegsegélyező ünnepe.

Fényes ünnepély volt vasárnap a New Yorki Első Magyar Társalgó és Betegsegélyező Egylet huszonöt éves jubileuma. Az ünnepély vasárnap délután 3 órakor kezdődött, s hét óra a hajnali órákig tartott. Egyike volt ez az ünnepély a new yorki magyar társadalmi élet ama ritka megnyilvánulásainak, mely minden egyes alkalommal úgy kifelé, mint befelé növeszti a magyarság erkölcsi önértékét, befolyását, tekintélyét.

Az ünnepélyen csaknem az összes többi new yorki magyar egyület is résztvettek, hogy megjelenésükkel kifejezést adjanak annak a kölcsönös nagyrabecsülésnek, mely a new yorki magyarságot összefűzi. Ott volt a new yorki magyar konzulátus, mely az utóbbi időben sokkal nagyobb tanujelét adja a magyarsághoz való tartozásának, az amerikai magyarság sorsa iránti érdeklődésének, mint bármikor azelőtt. Ennek kétségtelen tanujelét az is, hogy a jubileumi ünnepélyen a konzulátus csaknem valamennyi főtisztviselője megjelent Nuber főkonzul, Miklós alkonzul, s Hoffmann Ottó követségi titkár személyében. Ezenkívül számos tagja a new yorki magyar közéletnek emelte meg jelenlétével az ünnepély fényét.

A jubileumi ünnepély ismertetésére legközelebbi számunkban még visszatérünk, amidőn annak lefolyását részletesen fogjuk közölni.

Falakon kívül.

A MAGYAR POLITIKAI ÉLET AMERIKAI TÜKRE.

Nem lehet észrevétel nélkül elhaladnunk ama öröndetes jelenség mellett, hogy az amerikai magyar sajtó, a magyar politikai válság kivezető útjait illetően, mindinkább hangsúlyozni kezdi ama felfogást, amelyet eleve mi vallottunk.

Ez a körülmény jobban bizonyítja felfogásunk helyességét, mintha, akár Magyarországáról származnék e felfogások párhuzamossága.

A külföldi, az amerikai magyarság, e tekintetben mélyebben és teljesebb áttekintéssel nézhet bele a dolgok genesisébe, mint odahaza tehetik ezt. Mint annyiszor hangsúlyoztam, mi menten a lokál politika vásári lármájától, messziről, távlatilag, a politikai mozzanatokot többnyire egy-egy összességük tömörségében nézhetjük.

Mikor a messzeségben tudomást szerzünk, a hazai politikai viszonyok egy heti eseményéről, ugyanakkor előttünk áll a világpolitika friss áttekintése is és idegenben, intenzív külpolitikai életet élő népek és államok közvetlen környezetében: szuggesztívve máséktól, egészségesebben alakulnak ki véleményeink.

Egy bizonyos napon odahaza hevesen összeesapnak a különböző politikai felfogások és a harc izgalma teljesen a lokális harc kórházhoz forraszt minden közel álló elmét. Ugyanannak a harcnak leírása ide már nem hozza magával eleven erejének befolyását, a távolban az olvasó már elszigetelten tartott kritikájával figyelmeztetik és akarva, nem akarva belehelyezik az egyetem vonatkozásába.

Tagadhatatlan tény az, hogy a mi hűségesen szeretett hazánk: minden tekintetben elmaradt. Annál közvetlenebb tehát a benyomás, amit más népeknek az előrehaladása gyakorol reánk. Ez a kontroverzia egyszerre mind kihívja az elméket és összehasonlításra is.

Azt olvassuk a hazai politikai hírek minden betűjéből például, hogy Magyarországon, mindazok, akikről mi a nemzet jövőjébe vetett hitünk inkarnációját várjuk; a Hauburg dinasztia merev ellentállásával és az osztrák falánkossal szemben: a lemondás, illetve a közvetett lemondás, tehát a meghátrálás, állapontjára helyezkednek. Hát mi ezzel szemben nem térhetünk ki például a mi közvetlen környezetünk belénk áradó sugalmazásaitól. Önkéntlenül párhuzamot vonunk például, ama történelmi reminiscenzia felett, hogy ez a most hatalmas, grandiózus, nagy államiság, annak idején, amikor még nemzeti öntudata sem volt, amikor széttagolt és szinte ősileg kezdetleges volt: mai nagyságát ki tudta csakarni nem kevesebb, mint az angol világhatalom vasmarkaiból.

Csak ezt az egy példát vegyük a sok közül és tartsuk távol magunktól az e példák által felidézhető, sokirányú magyarázatok tömkelegét. Hiszen a példával, voltaképpen egyebet sem akartunk szolgálni, mint rávezetni arra a tényre, hogy a külföldi magyarban, normális esetben fokozódik faji önbizalma és a fajba vetett elhivatás hite.

Minket a bolyongás útjának felszivott példái arra tanítanak meg, hogy azok az akadályok, amelyeket odahaza áttörhetetleneknek láttunk és látnak, a mi messzeségünkben és a mi áttekintésünkben nézve: nem azok!!!

Mi azt tanuljuk a hontalanság kenyerén, hogy a mi boldogtalan, szegény hazánk: önmagát szigeteli el elsősorban a

haladó étellel szemben. Hogy a szűkebb haza vezérelv nélküli nagy indulatu és nagy hangu politikája, saját szenvedelmétől és saját lármájától nem veszi fel ama külső és szövevényes hatásokat, amelyek mintegy kínálkoznak feléje.

Ezért sürgetjük, hogy hazai politikáink végre komolyan lássanak hozzá, miszerint a speciális magyar nemzeti politikát minél előnyösebben bekapcsolják a külpolitikába. (Az eszközökre nézve e lap hasábjain jövőre térünk ki a részletekre.)

Ezért tiltakozunk minden lemondás és meghátrálás ellen! És ezért állítjuk fel a súlyos vádat, hogy azok, akik elvállalták egy nemzet sorsának intézését, e kötelességük teljesítésében talán rendellenes önszeretet folytán mulasztják el, hogy azt az összes kínálkozó eszközökkel szolgálják.

Ezt bizonyítják a legutóbbi események is. Ezek szerint két jelentős tünetet említek ki: Tisza István gróf audienciáját és a konstantinápolyi orosz nagykövetség szintén kiméletlenül őszinte nyilatkozatát.

Magyarországon, most minden gondolatot leköti, hogy Tisza István gróf ismét szereplő személyiség lett. Mi ez a Tisza István? Egy fanatikus Hauburglakat. A nemzet összetörte, mert ha nem teszi, ő töri össze a nemzetet. Ugyanez a nemzet most meggyőződhetett, hogy a Hauburglakat nem kell semmi más, csak a magyar nemzet teljes megsemmisítése. Bizonyítják ezt immár ugyanaz a Kossuth Ferencz és Andrassy Gyula, akik elég hőbortanúságok daczára kétségbe vonni azt. És mégis a Tisza reaktiválása az események központja. Mindenki azon töpreng és szószátyárkodik. A nemzeti politikát valósággal kerébe kötik és odaszögezik az abszurdumhoz, a lehetetlenséghez.

Ugyanakkor pedig az ausztria-német ellenes világtörténelmi jelentőségű blokk, lelke és cenzúrája, az orosz, az ő konstantinápolyi nagykövete szöcsövében, minden diplomáciai ildomoságot félretéve, brutálisan idézi az egykori Goresikov herceg egykori nyilatkozatát, amely így végződik: "Bosznia Herzegovinában Ausztria sirlát fogja lenni!"

Mikor a konstantinápolyi orosz nagykövete így beszél, akkor nem csupán a maga nevében mondja ezt, hanem kifejezi egyszerűsággal az övével azonos: angol, francia, olasz, szerb, bolgár, montenegro, cseh külpolitikai irányzatot is.

Kifejezi az egész hatalmas blokk vágyát és ezéjét, AMELY IME AUSZTRIA SIRJÁT ASSA!

És Magyarország mégis Tisza Istvánról esacsog, eltemetett hullákat galvanizál és ott áll, ott roskadozik egy megasott siromatag partján, ott vonaglik a Halál gyilkos karjaiban, holott egy lépéssel odébb a feltámadás és az Élet intenek feléje!

Árboez.

Kossuth és Justh egyesülnek?

A legújabb hazai hírek szerint, ismét felülénkül az a remény, hogy szemben a császár kvalifikálhatatlan vakmerőségével, a szétszakadt függetlenségi tábor ismét összeforr. A Justh-párti képviselők a népgyűléseken idenyilatkoznak. A „Bevándorló” annak idején kifejezést adott ennek a szükségnek. Az amerikai magyarság örömmel fogadná az egyesülést.

NÉMETH JANOS

V. CSASZARI ÉS KIRALYI KONZULI ÜGYVIVŐ, A LEGRÉSZEBB ÉS LEGMEGBIZHATÓBB PÉNEKÖLDŐ ÉS HAJÓJEGY-ELÁRUSÍTÓ BANKER AMERIKÁBAN, A HONFITÁRSÁK MINDEN NEVEN NEVEKENDŐ ÜGYEIBEN LELEKIMÉRELTETÉS JÁR EL ÉS EZÉRT MINDENKI TELJES BIZALOMMAL CSAK HOZZA FORDULJON. ARJÓTÁRSÁGOK, BÖRITÁRSÁGOK, ÉRT. VALAMINT MINDEN FELVILÁGOSÍTÁST ÉRŐN É ZIMEN.

JOHN NEMETH, BANKER, 457 Washington St., New York N. Y

MAGYAROK AMERIKÁBAN.

A Bevándorló Naptára.

Felhívás lapunk tisztelt olvasóihos.

Rövid néhány nap múlva a Bevándorló Naptára el fogja hagyni a sajtót. INGYEN fogjuk ezt az értékes könyvet, mely a naptári részen kívül sok érdekes dolgot tartalmaz, elküldeni lapunk minden egyes olvasójának, akik az előfizetési díjjal hátralékban nincsenek és az előfizetéseiket megújították. Mindössze tíz centnek beküldését kérjük a szállítási költség fedezésére.

Azok, akik hátralékban vannak és azok, akik hátralékban nincsenek ugyan, de az előfizetést meg nem újították, nem fognak ebben az értékes karácsonyi ajándékban részesülni. Tisztelettel felkérjük tehát mindazokat, akik hátralékosok, vagy akiknek előfizetése most jár le, hogy a lap árát egy héten belül küldjék be. Minden pénzküldeményt így címezendő: BEVÁNDORLÓ, 322 East 72nd street, NEW YORK.

Magára a Bevándorlóra szinte felesleges olvasóink figyelmét különösen felhívni. Olvasóink rohamos szaporodása a szónál fényesebben bizonyítja, hogy Amerika magyarjai elismerik, miképp a Bevándorló a legjobb, a legértelmesebb magyar újság és az egyetlen magyar lap Amerikában, mely minden héten hatalmas szépirodalmi melléklettel kedveskedik olvasóinak.

Aki övéinek az óházában örömet akar szerezni, rendelje meg számukra a Bevándorlót. A Bevándorló előfizetési ára egész évre MAGYARORSZÁGBA öt dollár, NEW YORKBA és CANADÁBA négy dollár, az Egyesült Államok bármely más részére három dollár.

Aki jó, teljesen független, szókimondó, a magyarság minden érdekét felkaroló, minden érdekéért küzdő újságot akar olvasni, az a Bevándorlót és CSAKIS a Bevándorlót fogja olvasni.

A Bevándorló kiadóhivatala.

A GAYNOR-LAKOMA. Holnap, szerdán ünnepet fog ülni New York magyarsága. Holnap, szerdán fogják ugyanis a Boulevard-kávéházban megtartani a New Yorki Magyar Demokrata Kör által Gaynor polgármester tiszteletére rendezett disztrakomát, mely kellemes módon irányítja New York magyarságára az amerikai figyelmet. E lakoma jelentőségével különben lapunknak vezetőhelyén foglalkozunk. E helyütt csak azt kívánjuk megjegyezni, hogy a lakoma létrejöttéért az érdem első sorban Sussman S. Vilmos és Cukor Mór urat illeti, akik a siker érdekében igazán nagy munkát végeztek. A lakoma folyamán fogják leleplezni Gaynor életnagyságú képét, melyet, mint már említettük, Polgáry Géza jeles festőművész festett a magyar demokrata kör részére. A fest-

mény természetesen künön sikerült s egy újabb levéllel gazdagította Polgáry mester habérkoszoruját. Alkalmoszerűnek véljük Polgáry festőművészről felemlíteni, hogy tanulmányait Budapesten és Párizsban végezte, s hogy ez utóbbi helyen tanárai a nagy díjjal tüntették őt ki. A király még az ezredéves kiállításán rendezett műtárlaton vásárolt Polgáry-festményeket, ugyanezt megcselkedte a magyar kormány. Több magyar törvényhatósági gyűlésterem számára festette a király, Erzsébet királyné, Rákóczi, Kosuth-képeket, és számos főispán képeit New Yorkban 1907 december elseje óta tartózkodik Polgáry mester s ez aránylag rövid idő alatt számos munkát végzett, amelyek egyre öregítik hírnevét. Megfestette Taft elnököt, Booker Washingtont, a néger egyetem elnökét, a First National Bank elnökét, Smidt urat, Gaynor polgármestert, lapunk szerkesztőjét és másokat. Ez idő szerint Széchenyi grófné Vanderbilt Gladyst festi magyar díszruhában. Polgáry mester new yorki műterme a 18-ik utca 230. száma alatt van.

NÉPESEDÉSI MOZGALOM A NEW YORKI 14-IK UTCZAI MAGYAR REF. EGYHÁZBAN. A fenti egyház kebelében a legutolsó anyakönyvi bejegyzések alapján megkereszteltettek: 1. Pestmegye kecskeméti illetőségű református vallású Pintér László és Pestmegye újhartányi illetőségű római kath. vallású Gombay Mária gyermeke József névre. A kereszt-szüli tisztséget Lapi József és neje, szül. Kicik Erzsébet töltötték be. — 2. Zemplémmegye L. Tolesvai illetőségű református vallású Kávics András és Beregmege Gergely-i illetőségű református vallású Szalánczy Mária gyermeke Julianna névre. A kereszt-szüli tisztséget Kántor Mihály és Füzy Anna töltötték be. — 3. Somogy megye Geszt-i illetőségű római kath. vallású Lukács János és Komárom megye Nemes-Ócsa-i illetőségű református vallású Jakab Mária gyermeke Mariska névre. A kereszt-szüli tisztséget Jakab János és neje, szül. Tarsay Eszter töltötték be. — 4. Ugryanez alkalmossal kereszteltetett meg Zemplémmegye Hosszszulár-i illetőségű református vallású Mercz Gyula és Zemplémmegye Gálszécsi-i illetőségű ág. ev. vallású Szabó Anna gyermeke Vilma névre. A kereszt-szüli tisztséget Szabó János és Kájel Istvánné töltötték be. — 5. Veszprémmegye Pápakovács-i illetőségű református vallású Molnár Dániel és Veszprémmegye Pápakovács-i illetőségű Horváth Eszter gyermeke Dezső és Dániel névre. A kereszt-szüli tisztséget Kovács Lajos és Varga Julianna töltötték be. — **TEMETÉS.** Egy fejlődő virágzálat, egy kedves gyermeket szakított le az enyészet hideg gyerszabolosmegye Karász-i illetőségű ref. vallású Mezey Bálint és neje, Szabolosmegye Jéke-i illetőségű ref. vallású Horváth Róza szülőknék kebeléről. Az elhalálozott gyermek neve Mihály volt. A

gyászszertartást a jó barátok és ismerősök részvételével tiszta. Harsányi László new yorki ref. lelkész végezte, a vigasztalásnak balsamát hintvén a fájó sebekre.

DR. STEINBERGER BRIDGEPORT-BAN. Dr. Steinberger Márton, a jeles magyar orvos, aki a new yorki magyarság társadalmi életében előkelő szerepet vitt, csütörtökön állandó tartózkodásra a Connecticut állambeli Bridgeportra ment, ahol az orvosi gyakorlatot már fel is vette. Irodája a Hancock Avenue 617. száma alatt van, amely számot a bridgeporti magyarok jól az emlékeztükbe vés-sék.

A CHICAGOI MAGYAR TÁRSULAT ÉVI BALJA. A chicagoi magyar társulat, mely 1871-ben alakult nyomorba jutott magyarok felségélyezésére s ezt a hivatását mintaszerűen teljesítette, most vasárnap tartotta meg a Turner Hallban hangversenyyel egybekötött évi bálját. A mulatság anyagilag is, erkölcsileg is kitünően sikerült. A hangversenyen közreműködtek Réthy Laura és Bing Miksa, továbbá Lipszki Sarolta hegedűművész.

TEMPLOMSZENTELÉS NEW BRUNSWICKON. A New Jersey állambeli New Brunswicki Magyar Ev. Ref. Egyház elöljárósága és az egyház lelkes híveinek nagyobb része lázasan munkálkodik, hogy a jövő vasárnap, december 19-én, tartandó templomszentelési ünnep minél sikerültebb legyen. A gazdag műsor már kész. Az ünnepély, a magyar szokáshoz híven, lovasok által vezetett díszes körmenettel kezdődik. Az ünnepély legfényesebb pontját a délelőtt 10 és délután 2 órákor tartandó templomi szertartások fogják képezni, amelyeket Amerika legkiválóbb magyar lelkészei fognak végezni. A vendégként megjelenő amerikai és magyar előkelőségek tiszteletére díszlakoma lesz a Young Men's Christian Association termeiben. Délután 4 órákor az összes new brunswicki angolajku protestáns lelkészek közreműködésével angol istentisztelet lesz. A prédikációt nagyt. dr. Worden A. Jakab philadelphiai szuperintendens fogja mondani.

Ugy a magyarok, valamint az angolok meglehetősen várnak a vasárnapi ünnepséget. Eddig is számos, a közügyekért érdeklődő magyar és sok egyet bejelentette a megjelenését. Az istentiszteleteken a Bohn-féle zenekar fogja az egyházi énekeket játszani. Az egyházi énekkar is közre fog működni. Hiszünk, hogy az ünnepségen részt fog venni minden jóérelmű new brunswicki magyar ember.

TISZT. SCHODLE YOUNGSTOWN-BAN. December 5-én tartotta beköszönőt beszédét tisz. Schodle Gy. Adám ref. lelkész a youngstowni magyar ref. templomban, mely arra az alkalomra zsüfölgéig megtelt. Schodle ur eddig a philadelphiai magyar ref. egyházban működött. A youngstowni ref. gyülekezet társlelkésznek hívta meg s egyúttal az itt megjelenő „Reformátusok Lapja” élére áll.

Tárcza.

Hős, vagy bolond?

Írta: Abonyi Árpád.

—Ezer villám és macskafark! Most már aztán igazán komolyan szeretném tudni, hogy mi lesz? Mi bajod? Mit akarsz? Miért bujkálsz? Miért vágsz ilyen világfájdalmas arcot... ebben a ragyogásban, fényben és melegben, mely még az ily öreg legény véréit is fölforralja, mint amilyen az enyém.

—És az enyém. De az enyém nem forralja fel...

—Kedves barátom, beszéljünk komolyan és valld be őszintén, hogy voltaképpen mi bajod van? Megígírted ma reggel a feleségednek, hogy kivallatlak. Aggódik miattad. Tudni szeretné, vajjon nem-e ő, talán, akaratlan okozója a rossz kedvednek? Tegnap ő maga próbált kivallatni, de mivel makacs hallgatósággal és udvari frázisokkal nem boldogult, engem kért fel, hogy gyóntassalak meg. Megígírted és ime, meg is teszem. Azért huzaltalak ki ide, a fürdő-sétány legfényesebb pontjára is, hogy néhány percig zavartalanul diskurálhassunk, négy szem között, nyíltan; bizalmasan és őszintén, a mint az két ilyen vén fiúhoz illik. Harminez esztendei barátság köt egymáshoz: van jogom a bizalmadra. Remélem, hogy nem fogod megtagadni.

—Nem.
—Ezt el is várom tőled, öreg barátom. Megengeded, ugy-e, hogy így — négy szem között — vigan leöregesszük egymást. A világ előtt természetesen köröm-

szakadtig tagadhatsz a dolgot, amíg lehet — szemtől szembe azonban nincs e vitézkedésnek semmi értelme. En, a „dél-czeg ezredes”, és te, fiacskám, a „javarokabeli férfi”, ésbontó világossággal tudjuk, hogy ez a két gyöngéd titulus szemfényvesztésnél alig egyéb. Megrokkantunk, punktum, ez a gyalázatos igazság és ezen nem lehet segíteni. Az én helyzetem persze könnyebb, mint a tied. Agglegény maradtam. Te azonban megházasodtál és nőül vettél egy kedves gyermeket, egy igazi gyémántot, egy kincsét, öreg fiukám, egy ritka szép és tünneményesen drága kincsét, akinél szeretetreméltóbb teremés nincs sehol az egész világban. Ezt én, az egykori hírhedt szoknyavitéz, ártatlansághoz visszafanyalodott lelkem egész meggyőződéssel mondom neked és még csak nem is követelem, hogy elhidd.

—Fölösleges, mert úgy is tudom.
—Eppen azért nem követelem, mert ugyis tudod. Azt is tudod, hogy katonakéntre sokat szeretek beszélni, ha ily figyelmes, okos és hallgatag publikumom van, mint te. Most azonban leigázom magamban a szivesen szónokló katonát! és orrod elé vezényelem a kipróbált, régi, jó barátot... az őszülő barátot, sőt a förtelmes kopaszodó barátot, aki csak azért nem bujkál szégyenletében ebbe az eglyukba itt ni, a bokor alatt, — mert szomorú örömmel látja, hogy az adáz idő a dus-fürteidet is botrányosan megtáptáta. De — ismétlem — az én helyzetem könnyebb. És most egyenesen neki vágatok a dolog „érdemének”, — amint finom értelmetlenséggel mondani szokták és azt kérdezem tőled, félig-meddig, bár felhatalmazás nélkül, a feleséged nevében is, hogy miért vagy állandóan ilyen sötét és kedvben lekopott, mint egy meg-

barnult, ócska fakereszt éjjeli tizenkét órákor valamely szegény ember sírját? Gyönyörű hasonlat! Neki lehet tőle szédülni a falnak, de szorosan rártartozik a dolog „érdemére”. Azt kérdezem én tehát tőled, kedves barátom itt, az Isten szabad ege alatt, másfél kilométernyire a fürdő nagy sétányán pompázó vidám és ragyogó közönségtől, melynek legkedvesebb és leghallgatagabb tagja a te feleséged: hogy miért szomorított rossz kedveddel ezt a helyes kis teremést, aki erre a te sötét hangulatodra sem most, sem máskor nem adott okot. Halljam a ment-ségedet!

—Nincs mentésem.
—Derék, hogy ezt azonnal beismered!
—Be.

—És ígíred, hogy megváltozol? Megvithetem neki a hirt, hogy töredelmesen magadba szálltál és szánya-bánva vétékzsedet, ezután régi jó hírnevedhez méltóan fogsz viselkedni. Te, az ötletes, kedves, vidám gavallér, a nagy tréfacsináló és szeretetreméltó hadvezére a kedélyes jókedvnek.

—Ennek vége. Nem követhetek, édes barátom, ezen az uton és többé sem frázissal, sem szinléssel, sem kifogásokkal, sem semmivel ezen a világon... nem üt-hetem el a dolgot, nem fojthatom meg az igazságot és nem térhetek vissza arról a komoly és szomorú útról, melyre rá kellett lépnem, mert ebből a kínből, amely lelkeket gyöttri, nem látok más, okosabb kigázolást...

—Hm... Ez nem a legvígabban hangzik. Nem sejtettem, hogy ennyire komoly dologról van szó. Szenvedsz?
—Igen.
—Gondoltam... de nem hittem, hogy a baj ennyire komoly...

—Halálos.
—Nono! A regényes tulzás az ifjúság joga — nem a mienk.
—Igazság és nem tulzás.
—Jó, jó... de végre is... Szóval, belé tudom magam úgy ahogy képzelni a helyzetet, de az is tudom, hogy feleséged valóságos angyal, akinek végtelen gyöngedsége... Az ördög vigye el ezt a dolgot! Még rám is elragad ez a te fekete hangulatod s az én „délceleg” termetem is legörmöd a föld felé, mint a tied... Emeld fel, kérlek, a fejedet és nézz a szemem közé. Beszéljünk nyersen! Legyünk gorombák, kiméltelnek és — férfiak. Fel-lej éppen oly durván, mint amily éles a kérdés: miért házasodtál meg?
—Miért?
—És hogy mertél elvenni öregedő ember létre egy fiatal leányt? Hallod-e, szegény barátom, van erre csak egyetlenegy olyan mentésem is, melybe bár egy kapaszkodhatnál, mint a fuldokló a szalmaszálba?
—Nincs. Nincs... egyetlenegy sem.
—Mégis megtetted!

—Légy nyugodt, tudom, hogy a hibát korrigálni kell és ez meg is fog történni. Ha a társadalmi felfogás otrombában üres banalitásában akarnék a magam számára mentéseket felkutatni — megtehetném minden különösebb emóció és fardás nélkül és minden felületen, beskatulyázott elme igazat adna nekem. Elmondhatnám, hogy megismerkedtem egy kedves fiatal leánnyal, akinek szomorú sorsa egy tönkrement, iszákos apa és egy kétségbeesett édesanya oldalán — lelkelem legmélyéig meghatott. Segíteni akartam rajta, ki akartam emelni a nyomorból, meg akartam övni lelkét az utána ölétködő piszoktól, — találni akartam egy de-

rék fiatal embert, aki nőül vegye, hozományt adtam volna neki... mindent, amire csak szüksége van. De nem volt szerencsém. Senki sem akadt, aki elvette volna. Egy-két ember a szemembe is mosolygott. És én nem vághattam ököllel az arcukba, hogy megtoroljam a tekintetükből kivigyorgó nyomorult sértést... amiért azt gondolták, hogy férjhez akarom adni a szeretőmet... A beestelenek! Akkor tanultam meg utálni az embert. Pénzem, nevem és tekintélyem addig megóvott a tisztánlátás fájdalomától. — fogalmam se volt róla, hogy a rossz ezerszer erősebb, mint a jó s az emberi betise nyálás marása ellen a legedülisabb lelki tisztaság sem képes a becsületet szándékol megvédeni. Látnom és éreznem kellett, hogy jóindulattal hirbe hoztam azt a kedves gyermeket, — elhatároztam tehát, hogy elégtételt szolgáltatok neki és nőül veszem. Ne szólj közbe! Várg, a míg befejezem. Nincs időm, hogy egy dolgot kétszer ismételjek... és érzem, hogy ezt, ami most szakad ki a lelkemből, soha többé nem tudnám még egyszer elmondani...
—Beszélj.
—Igen, beszéljek... Legyen legalább egy becsületes ember ezen az utalatos világon, aki részvételt és sajnálkozással gondoljon rám. Nőül vettem, kedves barátom... a feleségemet. És őszinte voltam. Nem áltattam, nem komédiáztam, nem csaltam meg. Megmondtam neki az igazat. Világosan, szegénykezés és habozás nélkül. Tudnia kellett, hogy mit vártam tőlem, ismernie kellett helyzetét oldalammal mellett minden szépitgetés és ámtás nélkül. Nyílt homlokokkal nézhetek ebben a tekintetben mindenki szeme közé: korrektilt viseltem magamat. Ez azonban nem segít rajtam és nem menthet meg.

“KARO” AZ ORSZAG LEGKITUNŐBB SZIRUPJA. — A MILLIOMOS EZT A SZIRUPOT HASZNALJA REGGELI SÜTEMÉNYÉHEZ.
Ez a szirup látható a szegény ember asztalán s kűnn a mezőn, ahol erős munkát végeznek. Karo kenyérre kenve kitűnő. Mindenki élvezheti. Erős és tápláló.

Karo
CORN SYRUP

10 cent egy nagy c i n
KÉRJE A GROCERESÉTŐL.

LILIOM CREMET ES SZAPPANT
RÓTH SAMUEL-félet

ha használ, arca sima, fehér, puha és mint a narhat, friss és tido lesz. SZEPLŐT, májfoltot, pattanásokat, kiütéseket és minden néven nevezendő arcztisztalanságot legrovidebb idő alatt az arczról leves. Kérj a RÓTH SAMUEL gyógyszerüzében, a „MEGVALTO”-hoz.

125 AVE. A, Cor. 8th Street, NEW YORK CITY.

Dr. S. GOLDMAN
EGYEDÜLI VALÓDI Ó-HAZAI MAGYAR ORVOS volt császári és királyi katonaoorvos.
Dr. GOLDMANN o leveleivel bebizonyítja mindenkinék, hogy ő okleveles hazai orvos és katonaoorvos, ő gyógyít mindenféle gyógyítható betegségeket. Különös figyelmet fordít noi es ferit titkos betegségekre, melyeket ő gyorsan es biztosan, titoktartás mellett, a legujabb mód szerint gyógyít. Minden beteggűben teljes bizalommal forduljanak hozzá személyesen vagy levelel, ő nem csinál humbergot, ő becsületes, ő szomszédmagyar származású magyar ember.
IRODAI ÓRAK: Reggel 8-tól este 9-ig. Vasárnap reggel 9-12
F. & A. 883 Main. FIGYELJENEK JÓL A CZIMRE.

406 GRANT STREET,
PITTSBURG, PA.
TELEPHON: Bell 5430 Court.

Windt H. és társa
Magyar Vasut- és hajójegy-ügynöksége...
Közjegyző... Bekebiró Bank
East Pittsburg, Pa.
ÁLLAMI POSTA A SAJÁT HÁZÁBAN.
Telefon 135 Turtle Creek. Telefon 135 Turtle Creek.

Kedd, GELL...
YORKB...
aki az e...
tőja vol...
gyarorsz...
ten fog...
dapesten...
viszonyo...
azonban...
beleilles...
hájos ne...
Regis ve...
zöljük C...
ban.
A BEV...
punk elő...
az embe...
Ellis Is...
deportál...
Island u...
tett el, a...
mesébe i...
Erzsébet...
ban dolg...
asszony...
nevű fiu...
atyjának...
hall s em...
mutatta...
delkező...
ha csak k...
soha a k...
a gyerek...
is fogva...
másik ese...
hány éve...
gatába m...
kezett vi...
Bridgepo...
asakhog...
tak a fo...
mivel a k...
esett, Wil...
szatoloz...
SIGRA...
hány hét...
got, Euró...
saság hát...
követnek...
egy dusga...
halászni...
hogy a fia...
egy negy...
vasgyáros...
Hét...
Lezajlott...
oziója Pitt...
Ebben az...
vencziója...
Lezajlott...
bűnösök...
hét tagnak...
gesztésével...
a Verhova...
kat, mely...
szükséges...
ozió.
Aki a V...
lyokat figy...
mel kísérté...
konvenzió...
denik, vajj...
Három év...
helyesen it...
vettem és a...
lőle más ki...
Mert hiába...
csületés jó...
követtem el...
megtorlatla...
maradhat...
megsemmis...
ése egy igaz...
sága. Egy...
nehány nyo...
érezek, ha l...
teremtést...
mily megind...
velem elhite...
elégedve, ni...
vánsága, sen...
becsületét...
gyöngedség...
s mennyire...
került a szen...
fogalmad ar...
az én háborg...
át rajtam m...
mas önvád...
aki hozzá va...
hez. Korhad...
lotthoz az él...
—Szegény...
—Sajnálsz...
tesz-e?
—Azt hisz...
—Akkor a...
ahol az élet...
becsületes em...
radikális és v...

GELLÉR MIHÁLY ISMÉT NEW YORKBAN. Gellér Mihály honfitársunk, aki az előkelő St. Regis-szálloda igazgatója volt, két év előtt azzal ment Magyarországra, hogy állandóan Budapesten fog maradni. Üzletet is nyitott Budapesten, meg is nősült. Az amerikai viszonyokhoz szokott férfi nem bírt azonban többé a budapesti viszonyokba beilleszkedni. Fogta magát és elhözta bájos nejét is New Yorkba. Ismét a St. Regis vezetését vette át. Szívvel üdvözljük Gellér urat és nejét New Yorkban.

A BEVANDORLÓK POKLÁBÓL. Lapunk előző számában rámutattunk arra az embertelen brutalitásra, amellyel Ellis Islandon Polátszky honfitársunk deportálását rendelték el. Azóta Ellis Island ura ismét néhány „stikli“-t követelt el, amelyeket még Oroszországban is mesébe illő dolgoknak tekintenek. A napokban érkezett ugyanis ide Kálmán Erősbet a lánykájával, hogy Chicagóban dolgozó férjéhez csatlakozzék. Az asszony magával hozott egy Lauer Feri nevű fiút, hogy azt Clevelandban élő atyjának átadja. A fiu kissé nagyot hallt s emiatt, habár az apja eljött s kimutatta, hogy jól kereső, pénzzel is rendelkező ember, visszatoloncolni akarják, ha csak kezeséget nem állítanak, hogy a nő a köznépek terhére esni nem fog. Míg a gyerek sorsa eldőlt, Kálmán Erősbet is fogva tartják Ellis Islandon. — Egy másik eset. Gullik Elek már itt élt néhány éven át. Erős, fiatal ember. Látogatába ment Magyarországra s most érkezett vissza. A Connecticut állambeli Bridgeportba akart menni. Igen ám, csak hogy odahaza baj érte. Megfájdultak a fogai. Kettőt ki is húztattak. S mivel a háziorvos folyótlan arca kissé becsesett, Williams ur elrendelte Gullik vizsgálatát.

SIGRAY GRÓF HAZASSÁGA. Néhány hét előtt az a hír járta be az országot, Európát is, hogy a washingtoni társaság háttal fordított Hengelmüller nagykövetnek, mivel ez Sigray gróf számára egy dusszagd amerikai örökösöt akart halászni. Most Londonból kábelezik, hogy a fiatal gróf tényleg feleségül vesz egy negyvenmilliomos amerikai nőt, egy vasgyárosnak leányát.

Hét Verhovay-tag felakasztása

Lezajlott a Verhovay-Egylet konvenciója Pittsburg pennsylvaniai városban. Ebben az évben ez már a harmadik konvenciója volt a Verhovay-Egyletnek. Lezajlott az igazak megbüntetésével, a bünsők megkegyelmezésével. Lezajlott hét tagnak öt évre jogaitól való felfüggesztésével, mert állítólag ők idézték elő a Verhovay-Egyletnél azokat a zavarokat, melyeknek megszüntetésére volt szükséges a Kóvér Sándor-féle konvenció.

Aki a Verhovay-Egyletben duló vizsályokat figyelemmel kísérte, az figyelemmel kísérte a new yorki és pittsburgi konvenciókat is. Kívánsi volt rá mindenik, vajjon méltó büntetésben fogják-e

azokat részesíteni, akik miatt az áldatlan belviszályok kitértek az egyet kebelében. Mi történt? Fényes elégtételt kaptak Kóvérek és társai, ellenben felfüggesztették azokat az embereket, akik Kóvérek visszaéléseit felderítették.

Hogy a vádak nem üres koholmányok, hanem igazságok voltak, azt minden tag elismerheti, mert erről meggyőződhetett azon tudósításokból, melyeket a Szabadság Kóvérek konvenciója alkalmából leközölt.

Igazuknak fényes tanúbizonysága a hármas számvizsgáló-bizottság jelentésében kifogásolt tételek és a kilences bizottság által fogalmazott és csoportosított 13 pont, melyekből mindenki beláthatja azt, hogy nemcsak hamis pontok kerültek a juniusi pittsburgi konvenció fogalmazott alapszabályokba, hanem még e módosított alapszabályokat is lábbal tiporták a főtisztikár, amelynek most bizalmat szavaztak Kóvérek delegátusai.

Amint a Szabadság-nál olvastuk, Kóvér Sándor és társai azzal védtek magukat, hogy a pittsburgi főgyűlésen az alapszabálytárgyaláson nem voltak jelen, s így nem tudták, hogy azon pontokat melyek jóváhagyással fogadta el a főgyűlés. Bátor vagyok kérdezni, nem rosszhiszemű kifogás-e? Mert én azt hiszem, hogy a pittsburgi konvenció fogalmazott alapszabályokat jegyzőkönyvbe ígtatták, s ebből a jegyzőkönyvből még azok is láthatják, hogy milyen alapszabályokat fogadott el a főgyűlés, akik most azzal védekeznek, hogy nem voltak jelen az alapszabályok tárgyalásánál.

Azt mondták, hogy e rendkívüli főgyűlésre nem volt szükség. De mivel azok, akiket Kóvérek és társai elítéltek, a kedélyeket felizgatták, így kényszerítve voltak a főgyűlés egybehívására. De hát akkor miért kellett az alapszabályokat módosítani alá venni, ami \$770.50-et emésztett fel a mi keservesen keresett centjeinkből? És miért kellett azokat módosítani, kérdem ismételve. Mert belátta a delegátusok egy része, hogy az ilyen alapszabályokkal akkor ruhát ki a főelnök egy tagot, amikor neki tetszik. És elismerték, hogy az ilyen állapotot változtatni kell. S mégis azokat, akik azt hirdették, hogy e bajon csak egy rendkívüli főgyűlés segíthet, bünsőknek nyilvánították, bár a történet nekik adtak igazat, mert az elmúlt fél évben is egy esomó szabálytalanságot fedeztek fel. S ha a rendkívüli főgyűlés nincsen, még sokkal több szabálytalanság történt volna.

Miután én a pittsburgi konvenció felfüggesztett és bünsőknek nyilvánított tagok közt vagyok, csak arra kérem Amerika öszmagyarságát, s a Verhovay-Egylet azon tagjait, akik a Kóvér-féle konvenció nem képviseltették magukat, hogy olvassák el e konvenció lefolyását figyelmesen, s azután ítéljenek saját józan eszük szerint, kik érdemeltek büntetést? Mert ha azon fiókok, melyek e konvencióban nem képviseltették magukat, ezen igazságtalanságokat eltűrnek, én nem fogom eltűrni, s bünsőnek

— Mit akarsz? Ezt nem értem.

— Pedig nagyon egyszerű. Elvárom tőled, a katonától és a jó barátától, hogy éppen úgy lenéz az üres számaeséplést, mint ahogy én lenézem és nem fogsz engem sem vigasztalni, sem lebeszélni. Ilyesmi nem méltó hozzánk. Azért engedtem, hogy a lelkebe láss, mert tudom, hogy te is éppen úgy irtóztál a banalitástól, mint én. Okos, ötletes, finomabb intelligenciájú férfiak híreben állunk mind a ketten. A barátság tiszta aranya egymáshoz forrasztott. Szerettük és becsültük egymást... — Az ördögbe, fiam, ez ugy hangzik, mint egy szentimentális halotti beszéd! — Nevsz, ha annak találod... az én elhatározásomon ez nem változott. Azért hivatkozom barátságunkra, mert azt kívánom, sőt követelm tőled... jól megértés: követelem és nekéd engedelmeskedned kell... hogy állj a feleségem oldalán mellé és örködj felette, míg megtalálja azt a magához illő fiatal embert, a kit szívvel és kezevel megajándékozhat. Azt akarom, hogy boldog legyen. Akarom, értem... akarom, mert megérdemli. Azt gyanítom, hogy éppen a te ezreded egyik tisztje, a fiatal Rákoltsi, nem közbős előtte. Derék fiatal ember, ugy-e? — Az. — Hát ez szerencse! Remélem, hogy ő is megszereti a feleségemet, ha jobban megismeri. Rád háritom a kötelességet, hogy megismerje. És az égben, vagy a pokolban... számon fogom tőled kérni, hogy végrehajtodd-e akaratomat, vagy nem. De nyugodt vagyok. Tudom, hogy ugy fogsz cselekedni, amint én akarom!

még akkor sem érzem magamat, ha Kóvér Sándor bilincseket zörgetve jön, hogy a börtönbe huzoljon. Szívesen eltűrném a büntetést, ha Kóvérek az általam hangoztatott vádak egyetlen pontját is sikeresen megcáfolták volna, de hogy ezt tették, ezt csak az egyet elleneségei állíthatják. Ellenben azok, akik testvéri érzéssel viseltetnek a tagok iránt, nem mondhatják, hogy mi érdemeltük a büntetést.

En a Verhovay-Egyletnek 1904. november havától vagyok tagja. Mindez idő óta hűségesen dolgoztam az egyet fejlesztésén. Ez idő alatt alakítottam az 52-ik fiókot, melynek most 99 tagja van. S e 99 tag lesz arra hivatva, hogy a 82 delegátussal szemben megvédjen a bünsőnek nyilvánított sujtó határozattal szemben. Nem jogaim elvesztését féljalem, hanem a becsületelem ellen intézett támadást. Ha ez igazságtalan határozatot vissza nem vonják, tudni fogom kötelességem, tudni fogom, mily módon kérjek becsületemet. Ezt vegyék tudomásul Kóvérek és társai.

Azt írja a Szabadság, hogy az elitáltak nek idét hagynak a becsülatkérésre, mert közülük sokan félre lettek vezetve. A magam nevében csak annyit mondhatok erre, hogy engem senki sem vezetett félre. Amit tettem, mind a tagok érdekében tettem, akikről tudom, hogy szegény munkásemberek és sokan közülük a Verhovay-Egylet tönkretutása esetén más egyetbe koruknál fogva be nem juthattak volna. Mióta e zavarok kezdődtek, senkivel nem leveleztem, s így senki nem igazgathott, sem félre nem vezethetett. Engem a saját legjobb meggyőződésem vezérelt, midőn állást foglaltam az igazságtalanságok ellen. S most is az vezérel, midőn e sorokat írom. Mert nézetem az, hogy olyan embert, aki egyszer a bizalommal visszaél, több bizalommal megítélni nem lehet. Ez az én elvem. Lelkiismeretem tiszta.

Ez az utolsó szó, amit a Verhovay-Egylet ügyéből kifolyólag a magam, vagy a más nevében írok. Meghajlok az amerikai magyarság és a Verhovay-tagok többségének döntése előtt. De legyen béke azok között, akik az igazságot akarják, s legyen béke a Verhovay-Egylet kebelében. Ezt akkor is kívánom, ha a felfüggesztés folytán kénytelen lennék kimaradni a Verhovay-Egyletből, melybe öt éven át fizettem feleségemmel együtt nehezen szerzett filléreimet, s melyről hála Istennek, egyetlen centet sem vettem vissza segítség fejében, sőt még időt, fáradságot is áldoztam az egyet felvirágoztatásáért minden ellenszolgálat nélkül.

Puskás Sándor.

Tóth Pál

áll a New Jersey állambeli PASSAIC irodánk élén. Az ő megbízásából FAZEKAS PÁL ur is fel van hatalmazva előfizetési és hirdetési díjak felvételére és nyugtázására. Passaic irodánk ezime: 23 Monroe street, Passaic, N. J.

Mert ezt akarom! Adósságaim nincsenek. A vagyon, ami Margitira marad, megközelíti a félmilliót. A pénz tehát nem lesz akadály a boldogságának.

— Hallod-e, most már elég legyen! Mit feccszesz itt nekem össze-vissza, nyilván azzal a nem a legjobb indulatu szándékkal, hogy zavarba hozz.

— Ez a kifakadás arra jó, hogy szőlj valamit... bár nem kérdeztelek. Nem is kívánom, hogy kritizálj. Ezt én már mind elvégeztem. Semmit sem mondhatnék nekem olyant, amit én már számtalanszor el ne mondtam volna magamnak, hozzágondolva olyan nuance-okat is, melyekről te még csak nem is álmodhatod. Mind-ezen én már túl vagyok. Utam egyenes és határozott. Arról van szó, hogy egy kedves, fiatal teremtés megszabaduljon egy öreg embertől és boldog legyen. Én így, amint vagyok, még tíz évig is elvegeztélhetek — addigra Margit harminczéves lesz és elfonnyad, elhervad, tönkre megy... a szemem láttára. Nem, édes barátom! Ennek a gyötrelmes látványnak elviselésére nem vagyok elég erős... sem elég hitvány. És ezt, remélem, te is be fogod látni. Érzem, hogy helyesen cselekszem. Mással nem tőrdődöm. Hősnék vagy entusiastá boldognak fognak-e tartani az embereket — az ő dolgok. Az a lényeges, hogy én mit tartok magamról.

Este kilencz óra tájban sürgősen a „Margit-lak“-ba hívták az ezredet. Ott találta barátját holtan, átlótt fejfelj. Ugy tetszett, mintha a halott megkeményedett ajkán egy könnyű, elégedett mosoly játszadozott volna...

WILLIAM S. SUSSMAN
INGATLAN-ELADÁS ES BIZTOSÍTÁS. KÖLCSÖNÖK INGATLANOKRA.
45 Cedar Street, Telefon 4219 John.
NEW YORK.

ROSETT M. Bankházai
30 év óta fennállanak
FŐÜZLET: 197 STANTON STREET - NEW YORK
FIÓKÜZLETEK:
477 STATE STREET, PERTH AMBOY, N. J.
145 MONTGOMERY STREET, JERSEY CITY, N. J.
22 N. MAIN STREET, WILKESBARRE, Pa.
142 FEDERAL STREET, YOUNGSTOWN, O.
PÉNZKÜLDÉS, HAJÓJEGY, JOGÜZLET.

ROBERT LEWIN & CO.
14 Shmithfield St., PITTSBURG, PA.
Az Egyesült Államokban élő magyaroknak legnagyobb és legrégibb bevásárló helye borok és pálinkák számára.
Harminczéves fennállása óta
a legolcsóbb, legjobb és legtisztább italok mindig itt voltak kaphatók. A rak-tár, mely Pittsburgnak látványossága,
14 SHMITHFIELD STREET
alatt van. Magyarok, keressék fel csak egyszer a megrendelésekkel a ROBERT LEWIN & CO. céget s meg fogtok győződni arról, hogy ott kisütőn főt valódi törkölyt és igazi hazai szilviumot fogtok kapni.
: : : : Ötdollár felüli rendelésnél az express-költség meg lesz térítve. : : : :
A PÉNZ MONEY ORDEREN ELŐRE BEKÜLDENDŐ.

The Dollar Savings & Trust Co.
YOUNGSTOWN, OHIO.
Vagyon \$2,000,000. Pénzt küld az óhaza-ba és a világ minden részébe gyorsan, olcsón, pontosan. Pénzbetétek után 4 százalékos kamatot fizet. Magyar cenzúr vezetője BÜRGER B. LAJOS

THE FIRST NATIONAL BANK OF NORTHFORK
United States Depositary.
NORTHFORKI ELSŐ NEMZETI BANK
Az Egyesült Államok betéti helye.
Tőke: \$50.000.00. Megkeresett felesleg: \$20.000.00.
MEGKEZDTE AZ ÜZLETET 1906 SZEPTEMBERBEN.
A legelőkelőbb hajó-vonalak ügynökei. : :
Külföldi pénzeket: : :
vesznek és eladnak.
LESTER G. TONEY, elnök,
WM. J. BEURY, alelnök,
R. B. PARRISH, pénztáros.
Postautalványokat az Egyesült Államok és a világ minden részébe küldenek. : : : :
NORTHFORK, McDOWELL CO., WEST VIRGINIA.

Szerkesztői üzenetek.
Felkérjük azokat, akik hozzánk fordulnak, hogy válasza "jelszót" válasszanak.
Stefanek András. Yonkers. Szinte nevéstéges, hogy az illető, aki önnel fogadott, egy árva centet is merészelt reszkizni merőben lehetetlen állítására. Természetesen önnök van igaz! Mert a magyar nyelvben, ez a szó: paraszt, nem egyenlő a földműveléssel és megfordítva. Ön például gróf léte foglalkozhatik földműveléssel; akkor is "paraszt" lenne tehát? Vagy ön paraszt léte foglalkozik iparral; akkor is "földműves" lenne tehát? Ugyebár arról nem is lehet vitatkozni, olyan magától értetődő, hogy mindkét kérdésre nemmel kell felelni. A földműves tehát az, aki földműveléssel foglalkozik és emellett még lehet herceg is, rabbi is, püspök is, sőt nyelvmester is és még sem kell "parasztának" lennie. A fogadást feltétlenül megnyerte.
Chicago. Fehér holló. Jó nevet választott. Itt ritka, mint a fehér holló, az olyan magyar ember, aki a körülötte rohanó események felett gondolkodik is. Megfigyelése nagyon helyes és mivel éppen kápora jön ez a most olvasott hír, ideiktatjuk önnök:
Berlinben pár nappal ezelőtt Hirschfeld professzor érdekes felolvasást tartott erről a kérdésről, hogy milyen a betegség lefolyása férfinnél és milyen a nőnél. Az előadó tudós azt magyarázta, hogy más más ellentételt tanúsít a nő és a férfi az egyes betegségekkel szemben. Általában a nő két esztendőig tovább él, mint a férfi s ezzel összhangban van az a körülmény, hogy sok betegségnél a nőnél enyhébb lefolyása van, mint a férfinnél. Így például a cukorbetegség a nőknél, természetesen az éltésébeknél, mindig enyhébb alakban lép föl, mint a férfinnél és a mostanság oly sokszor emlegetett vakbélgyulladás sem bántja annyira a nőt, mint a férfit. A cukorbetegség enyhébb lefolyását a nő annak köszönheti, hogy anyagcsuklétele csekélyebb és így sokkal könnyebben alkalmaz-

Fehér Jenő
ur lapunk képviselőtében most utazza be NEW JERSEY államot és PENNSYLVANIA keleti részét. Kérjük ottani honfitársainkat, szíveskedjenek Fehér Jenő urat pártfogásukba venni. Előfizetések és hirdetési díjak felvételére fel van jogosítva.

EST
CITY.
DRVOS
Bank
Creek.

gye, hozomindent, nem volt aki elvette embe is moam ökölle a tekintésért... rjhez akarcstelenek! z embert. em addig hától,— forossz ezrberi betise isabb lelki szándéznem kelhe hoztam határozott ok neki és Várj, a hogy egy és érzem, lelkeemből, egyszer el... legalább tálatos viálkozással kedves baszintéztam, m neki az s és haboys mit várzetét olda és ámitás tek ebben közéz: korazonban het meg.

A BEVÁNDORLO

A magyar bevándorlók és az amerikai magyarok érdekeinek szentelt folyóirat.

Megjelen minden KEDDEN és PÉNTEKEN. Szerkesztés és kiadás: SINGER MIHALY. Szerkesztőség és kiadóhivatal: 322 EAST 72nd STREET, NEW YORK. Telefonszám: Lenox 6766.

PIKIRODOK: Pittsburg, Pa., Chicago, Ill., Passaic, N. J.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK: New York város és Canada egész évre... \$4.- For the United States, 1 year... \$3.00 Magyarország egész évre... \$5.-

THE IMMIGRANT A periodical devoted to the interests of immigrants from Hungary and of Hungarian Americans.

Issued every TUESDAY and FRIDAY. Edited and published by: MICHAEL SINGER. Editorial Rooms: 322 East 72nd St., New York. Telephone: Lenox 6766.

BRANCH OFFICES: Pittsburg, Pa., Chicago, Ill., Passaic, N. J.

SUBSCRIPTION RATES: For New York City and Canada, 1 year... \$4.- Egyévesít Allamok egész évre... \$3.00 For Hungary, 1 year... \$5.-

Entered as second-class matter January 3, 1905, at the Post Office at New York, N. Y. under the act of Congress of March 3, 1879.

BSZILÁNKOK.

A magyar válság csak megmarad válságnak az Isten kegyelméből való uralkodónak különös kegyelméből. Még mindig ott vagyunk, ahol Pharaó idejében voltunk, amint ezt Madách az ő „Ember Tragédiája” című határozatlan munkájában oly gyönyörűen megírta. A milliók egyérei!

De mégsem vagyunk ott. A ma Pharaói még kegyetlenebbek. Madách Pharaóját gondolkodóba ejtette, amikor az egyik rabszolga a felügyelőnek ostorcsapásai alatt előtte összerogyott. Gondolkodóba ejtette és a gondolkodást egy nemes tett követte. Felszabadította a rabszolgákat és befejezetlenül hagyta az örök dioszlóságuk hirdetésére készült piramisokat.

A mai Pharaók nem gondolkoznak s még kevésbé adják magukat nemes eslekedetre. Hadd hulljanak a milliók hátra az ostorcsapások! Hadd vérezenek el átkokkal az ajkukon! Vagy hadd vándoroljanak el őseik vérel szerzett földjéről az idegenbe! A ma Pharaójának a szíve keményebb az ókor Pharaójának piramisánál. Pusztuljon a nép, csak a dinasztia éljen! Ez a modern Pharaó jelszava, vallása. De jaj a Pharaóknak, ha a népek lerázzák magukról a rabszolgákat és felismerve hatalmukat, fel is használják. Ha a milliók elmennek majd az egy ellen, a leszámolás véres lesz. Bár a milliók soha sem válnak oly brutálisak, mint az egy — a Pharaó.

Amerikát megint megszállták az erkölcsi rohamok. Azon zokognak, hogy a fehér rabszolgák, a pénzért vásárolható szerelem papnói elárasztják az országot. És a kongresszus intézkedni akar. Deportálni akar minden nőt, aki testét a piacra viszi.

A prostitúció mindenestre visszaszántó dolog. És a prostituált nő kihaló magaviselete az utcán dehogyan szolgál az erkölcsök javára. Mig azonban más civilizált államokban beismerték a prostitúciónak bizonyos tekintetben szükséges voltát és e beismerésnél fogva szabályozták, addig az Egyesült Államok erényesszei szemeiket forgatják és gyökerestül akarják kiirtani azt, ami rossz ugyan, de szükséges, mint sok minden az életben, a mivel foglalkozni a jóízű embernek nem szabad.

S hogy ezt a prostitúciót kiirtásák vagy legalább is kizárólagos amerikai szabadalomná minősíthessék, képtelen dologra akarják magukat adni. Minden hajóra bevándorlási ügynök való, akinek jogában állana minden Amerikába utazó nőt az ő magas foruma elő idézni, kihallgatni és bizonyítékokat bekövetelni az iránt, hogy tisztességes nő. Az erkölcsnemesítő Amerika ime az erkölcsöt fellázító dologra akar vetemedni álerkölcösök megvédése céljából.

A Spanyolországban meggyilkolt Ferrernek Franciaország szobrot emel. A forradalomhoz nem kell mindig ágyú. A béke tetteivel is végrehajtható.

AMERIKAI DOLGOK.

Cook leleplezése. A New York Times című lap két embernek esküvel támogatott, s okmányokkal bizonyított azt a nagy feltűnést keltő leleplezését közzölte, hogy dr. Cook, aki magát az északi sarok felfedezőjének vallja, azokat az adatokat, melyekkel a kopenhági tudományegyetem előtt az északi sarok tényleges felfedezését akarta bizonyítani, velük mesterségesen gyártotta, illetve náluk pénzért megrendelte. Ez emberek egyike George H. Dunkle biztosítási ügynök, 31 Nassau St., New York, a másik August Wedel Loose hajóskapitány, aki a 437 tizenharmadik utcában lakik Brooklynban. Cook náluk rendelte meg mindazon esillagászati megfigyeléseket, s éghajlati és helyszíni adatokat, melyekkel az északi sarok felfedezését biztosítani akarta. Munkájukért együttesen négyezer dollárt kellett volna kapniuk, s azonkívül Cook külön 500 dollárt ígért Loose kapitánynak arra az esetre, ha a kopenhági egyetem az adatokat elfogadja. De Cook mindössze 260 dollárt fizetett neki, s a hátralékos összeg megfizetésének elmulasztása az oka, hogy most Cookot leleplezték. Állításait Cook írásbeli utasításaival, s közjegyző előtt tett esküjökkel bizonyítják.

Ugy a kopenhági egyetem, mint az amerikai földrajzi társaság, akik már el akarták ismerni Cook-ot az északi sarok felfedezője gyanánt, azt határozták, hogy a leleplezésben foglalt vádakat vizsgálat és megfontolás tárgyává teszik. Cook, mint előbbi számunkban megírtuk, a múlt héten elült, s azóta nem hallottuk magáról.

A brownsvillei affair. A washingtoni hadbírósa a brownsvillei katonai lázadás ügyében elrendelt vizsgálat folyamán eddig megállapította, hogy a négerrelből álló 20-ik gyalogezred katonái társaikra az utcán lövöldöztek s ezeket golyóikkal megkergették. A vizsgálatot folytatják.

A nicaraguai ügy. A washingtoni külügyi osztály megezoarította annak híret, mintha o Zelaya emok lemondását követelte volna. Managuaol azonban annak a híre érkezik, hogy Zelaya par napon beül ülment visszavonul, mert lel az Egyesült Államok kormányának további intézkedéseitől.

A jegrótszót elítélték. Az amerikai jegrótszót ellen évek óta huzozó bunporat a napokban itélettel fejezték be. A bíróság a jegrótszót bunosnek taaita tisztesség-telen versenyben, a trótszókrol szolo törvény megserteseben s a verseny megakadályozasaban, a buntesetet ötezer dollárnyi bírsagoan szaoita meg.

Zelaya gonosztevő. A washingtoni szövetségi tanácsban Rayner Isadore marylandi szenátor erős hangu beszéd kísere-tében indítványt nyújtott be, melyben felhatalmaztatná az elnököt arra, hogy Zelayát, mint közönséges gonosztevőt és gyilkost fogassa el s ezersint büntesse meg. Rayner beszédében rámutatott arra, hogy Zelaya, Nicaragua elnöke, a két amerikai polgárt, Cannon és Groce-t jogtalanul és minden alapos ok nélkül ölette meg.

Nicaragua és az Egyesült Államok. A nicaraguai forradalmi harcztérről érkező újabb hírek Zelaya győzelmét jelentik az Estrada vezérlete alatt álló forradalmi csapatok felett. Ezek a hírek az Egyesült Államok kormányát további gyors eselekvésre ösztönözték. A Des Moines és Tacoma nevű hadihajókat Bluefield felé indították, hogy ezek Zelaya seregét megtámadják, s újabb szárazföldi erősítő csapatokat is kirendelnek.

Gyermekgyűlölnök nincs joga házasságra. Ha valamely jegyben járó nő azt a kijelentést teszi, hogy a gyermekeket nem szeretű, s nem akar gyermekeket, akkor a vőlegénynek joga van a házasságtól visszalépni, s a nő nem perelhet a házassági ígélet megszegéseért. Ezt az érdekes határozatot hozta a kansasi felsőbírósa egy felmerült esetben.

Nem sikerült jóslás. Egy John Malinek nevű ember, aki jóslással és szerencsemondással foglalkozik, azt a kijelentést tette tegnap a yorkvillei rendőrbírósa-gon, hogy ő hathavi tanfolyamot vett a természetfölötti tudományokban. Ezt elegendőnek találta ahhoz, hogy jósnak és szerencsemondónak csapjon fel, s szépen boldogult, mig nem valahogy megsusztot, s összeütözésbe került a törvényt, melyet az ő esetében Mahoney detektív képviselt.

A detektív meglátogatta a jóst irodájában, s ez egy dollárt számított neki, mert elmondta, hogy a detektív szerel-mes, s ezivakodása volt ideáljával, s más hasonló dolgokat.

A jós azonban tévedt, a detektív nem volt szerelmes, mire ez letartóztatta. A bíróság a tárgyalást a jövő hétre halasz-totta.

„Vörös Felhő” halála. Egy híres indiai halt meg a napokban, aki ezt a regényes nevet viselte. A sioux-indiánok törz-szének főnöke, aki negyven évig volt nép-szerű hőse a tiz centes rémregényeknek, s rettegett alakja az Egyesült Államok kormányának, s hadseregének, elköltözött őseinek boldog vadászmezéjére.

A nagy vezér halálakor körülbelül kilenczven éves lehetett. Születésének pontos idejét senki sem tudta. Évek óta vak és süket volt. Férfikora teljében híres volt vakmerőségéről és okosságáról, s egyike volt népe lekválóból vezetőinek. Amellett jellemes, szótartó ember volt. Midőn a békét megkötötték, szavát vet-ték, hogy többé nem fog harcolni, s nem is támadta meg többé a telepeket. De a fehér emberek elleni gyűlöletét mindvégig megőrizte. A kormány kényelmes házikót építtetett számára lakásul, de ő ezt megvetette, s meghuzódott az udvar sarkában egy kis fészkerben, melyet ő maga épített magának.

Vörös Felhő akkor kezdte az indiai lázadást szervezni az Egyesült Államok kormánya ellen, midőn az első vasutat kezdték átvezetni az indiai területeken. Ahol csak lehetett, rombolt, pusztított, károkat okozott. A kormánynak ezt üzenté:

— Elvehetitek hazánkat, fehér emberek, de én vasuti töltéseket embereitek holttestével fogom borítani.

Számos, a fehér telepekre és katonák-nak végeztet mérszálásokat és harcokat vezetett ezután. Eljárásában magasren-dű hazafisága és népe iránti forró szerete-ze vetette. A kormány több békéttárgyalásra meghívta, s népe jogait mind-annyiszor nagy ékesszólással és intelli-genciával védelmezte. Végre elismerte a fehérek fölynyét az indiaiok felett, s aláírta a békészerződést, melyet sohasem szegett meg. De gyűlöletét nem lehetett eloszlatni. Visszatámasztott minden segítséget, s azt mondta, hogy inkább éhen-hal, semmint dolgozzon, mint egy fehér ember. Azok a tiszték, akik ismerték, azt mondják, hogy esodálatos vezéri és stratégiai képességekkel rendelkezett.

A pápa testvére. Pius pápa testvér-öccse, Angelo Sarto falusi postamester megérkezett a Vatikánba, hogy bátyja meghívására itt töltsze a karácsonyi ünne-peket. Angelo negyven év óta működik a postamesteri pályán, s azt mondja, hogy csak bátyja iránti szeretetből határozta magát arra, hogy az ünnepi heteket a Vatikánban töltsze, mert különben sokkal jobban érzi magát kis falujában.

Mozgófénykép a bíróság előtt. Harbin-ban a napokban fogják megtartani Ito japán herceg meggyilkolása ügyében a végtárgyalást. A gyilkosság jelenlétét mozgófényképben fogják a bíróság előtt bemutatni s bizonyítéku felhasználni.

A gyilkosság megtörténte előtt a har-bini vasuti állomáson egy orosz fényké-pész előkészületeket tett, hogy Ito her-czeg és Kokovstoff bevonulásának jele-nét megörökítse. A lemez felfogta a gyilkossági jelenet minden részletét, melyet a japán tisztviselők beszerettek, s most a tárgyaláson bemutatnak.

A finnek megsarczolása. Az orosz had-ügyminiszterium huszonnyeg és fél millió dollárt követel a finnektől, mely összeg a miniszter szerint az orosz-japán háboru költségeinek a finnekre eső részét képezi. Az egész költség megközelítőleg 1,500,000,000 dollárt tett ki.

Pinn körökben az oroszok követelése nagy izgalmat okozott.

Pénzküldés kábel útján. Az angol pos-taügyi miniszterium és az amerikai Wes-tern Union Telegraph Company között megegyezés jött létre pénzküldemények-kel kábelsürgöny útján való továbbítá-sára. A megegyezés január 1-én lép élet-be.

Pör a kiátkozott könyvek miatt. A párizsi polgári bíróság tanuként beidézte Amiette-t, Párizs érseket abban a kárté-rítési pörben, melyet több könyvkiadó indított a katolikus egyház ellen könyv-kiátkozása miatt.

Tizenegyet egy miatt. A philippini rendőrlégenység második századának 14 tagját a maillai hadbírósa halálra ítél-te, mert ezek egy lázadás alkalmával Lib-by amerikai származásu ültetvényest megölték. A kivégzést a lázadás kitöré-sének színhelyén fogják végrehajtani.

Törökország és Kréta. Az európai nagy-hatalmak elhatározták, hogy Törökország és Kréta szigeteket egymáshoz való ed-digi viszonyában semmi változást nem engednek.

A lemondott kormány hivatalban. We-kerle miniszterelnök ismét kihallgatásra jelentkezett a királynál, melynek folya-mán új kormány kinevezését ajánlotta. A király Wekerle visszalépését jóváhagyta, de felkérte, hogy egyelőre maradjon meg a régi kormány a hivatalban.

Khina tiltakozása. A khinai kormány benyújtotta részletes tiltakozását az orosz kormányhoz válaszul arra a memoran-dumra, melyet ez októberben a nagyha-talmakhoz küldött. A kormány a jegy-zőkben követeli a manduriai vasutak őrizetére kirendelt katonaság visszahívá-sát.

A repülőgépek áldozata. Antonio Fernan-dez, egy újabb szerkezeti repülőgép fel-találója halálát lelte legutóbbi felszállása alkalmával. Nizzában szállt fel, nagy né-zőközönség jelenlétében s oly magassá-g-ra emelkedett, amire alig van példa a légi utazások történetében. Repülés köz-ben azonban a motor valami okból elrom-lott s a gép leesett. Fernandez teljesen élettelen, alakatlan hústömeg volt, midőn az összetört gép alól kihuzták.

Fernandez már harmadik áldozata a repülőgépeknek. Az első Selfridge hadnagy, a másik Lefebvre, egy francia felfaláló volt.

Amerikaiak a nicaraguai forradalom-ban. A kivégzett Cannon és Groce-on ki-vül még 46 amerikai van, aki a nicaraguai forradalmi hadseregben harcolt. Cannon és Groce rendes tagjai voltak a forradal-mi hadseregnek.

Roosevelt vadászszákmánya. A Roose-velt afrikai vadászársasága által eddig elejtett összes vadak és szárnyasok száma 6683-at tesz ki. A társaság tisztelgett a napokban Nairobi-ban nagy bankettet rendeznek.

Az angol szabadelvűek mozgalma. Asquith angol miniszterelnök egy lon-doni nyilvános nagygyűlésen nagy beszé-det mondott, melyben kifejtette az angol szabadelvű párt jövő programját. A beszéd bevezetése és előkészítése volt a köz-el jövőben bekövetkezendő választási harcznak. A miniszterelnök kifejtette azokat az elveket, melyek alapján a ha-talmon levő szabadelvű kormány a nem-zet további támogatását kéri.

Asquith kijelentette, hogy az esetre, ha a szabadelvű kormány visszanyeri az uralmat, első sorban törekedni fog a fő-rendház hatalmának korlátozására. Majd tovább menve, kötelező ígéretet tett arra nézve, hogy a szabadelvű párt önkör-mányzatot fog adni Írországnak. A képviselőház fölynyét minden tekintetben biztosítani kell.

A legaktualisabb dolgok egyike, a női szavazati jog kérdése, természetesen szóba sem került. A kizárólag férfiakból álló hallgatóság zsufolóság megtörténte az óri-ási esernokot. Nőket nem eresztettek be-sőt a rendőrség minden sarokt gonosan átkutatott s a talált nőket kárisztatitotta a teremből. Sikerült azonban a nőnek be-juttatniok két férfi pártfogójukat, akik a miniszterelnök beszédét „Szavazati jo-got a nőnek” kiáltásokkal zavarták, mig végre őket is kidobták.

A horvátok rágalmazási pere. Bécsben, a horvát képviselők rágalmazási perének tárgyalásán a vádlott, Friedjung történeti-rő nagy szenzációt keltő kijelentéseket tett. Biztos tudomása van arról, — ugymond, — hogy a szerb kormány Bosz-niában és Hercegovinában forradalmat akart kelteni bombamerényletek és szer-vezett bandái segítségével. A horvát kép-viselőt, Supilot a szerb kormány tizeneg-y ezer koronával vesztegette meg. Adatái szerint a többi horvát képviselők is su-lyosan kompromittáló dologra vállalkoz-tak.

Bülów a pápánál. A pápa Bülów her-czeget magánkihallgatáson fogadta, s hosszabb ideig társalgott vele alasz nyel-ven, a külpolitikai ügyekről. A szent-ata meggyezésesbül nyilvánvaló volt, hogy a volt német birodalmi kancellár pályáját és működését mindig nagy figyelemmel kísérte.

A magyar kormányválság. A magyar politikai helyzet ma kritikusabb, mint va-laha. A miniszterelnökséget csaknem valamennyi számottevő politikusnak fel-ajánlották már, de mindannyi visszautaa-sította, képtelen lévén a kormány me-galakítására. Most ujabbban egy Lukács-miniszterium alakítása is szóba került.

Ezzel szemben az osztrák belpolitikai viszonyok egén a felhők oszladoznak. Az összes pártok engedékenyek mutatko-znak, s a képviselőház munkaképessége, a mint látszik, lassankint helyreáll.

Dr. Farkas D. János, 315 Market St., McKeesport, Pa. Magyarországi és amerikai egyete-mi végzett orvos, elvállal minden-nemű betegségek gyógyítását. IRODAI ÓRAK: Délelőtt 9 óratól 11-ig. Délután 1 óratól 3-ig. Este 7 óratól 9 óráig. TELEFON: P. & A. 800.

KISSEMILO HAJÓJEGET VEGYE MEG. 104 SECOND AVE. NEW YORK

FÉRFIRUHA MÉRTÉK UTÁN! KELEMEN IGNÁCZ, URI SZABÓ 128 St. Marks Pl. New York. Készít igen elegáns férfiruhát megren-delésre, mérték után. Nem érdemes az ame-rikai gyárak kéze ruhát viselni, ha nálam merszökezt áron, felelősség mellett szeretet kitűnő szabás ruhákat. Készletben tartom a legdivatosabb szövötmintákat. A MEGRENDELTE RUHÁKAT CSAK-NEM KIZÁRÓLAGOSAN SAJÁTKEZBÜ-LEG KÉSZÍTEM S IGY T. RENDELŐM MEGELEGEDESE BIZTOSITVA VAN.

DR. KIRÁLY BÉLA KERESZTÉNY GYÓGYINTÉZETE 123-5 Street, McKeesport Pa. Gyógykezelek a saját intézetemben mindennemű betegséget, úgy nőknél mint fér-fiaknál kes, fájdalom és elaltatás nélkül. Haskőregériséket, rákot, jófállás mellett, operáció nélkül végrehajlok. Pérfiaknál és nőknél 8-10 nap alatt folyásokat és sebeket, amelyek más orvosok kezelése alatt hónapokat vesznek igénybe. LEVÉLBELI MEKGERESÉSEKBEK EMLITSÉK A „BEVANDORLO”-T. Minden bizalmas levélre bizalmasan válaszlok.

MORRIS FORST CO 200 Smithfield cor. Second Ave., Pittsburg, Pa. Amerika legnagyobb és legrégibb Pálinkaháza. Araink legolesobbak. Pálinkáink legjobbak. Győződjön meg, tegyen egy próbaren-delést. Minden 5 dolláros rendelésnél mi fizet-jük a szállítási díjat keletre New Yorkig, nyugatra Chicagoig. Chicagoan vagy New Yorkon túli államokba csak 10 dollár és azon felüli rendelésnél fizetjük teherár-ként kulve a szállítási költséget. Többek minden rendeléshez mellékelni a Pénz küldetés postai money order, s a vagy ajánlati leveleiben. ÁRAINK: 12. Alínka \$1.50, 2.00, 2.50, 3.00, 4.00 13. Korkoly \$2.50, 3.00, 4.00 14. Szilvó \$2.50, 3.00, 4.00 15. 1. teaurum \$2.00, 2.50, 3.00, 4.00 16. Alkohol \$3.00, 3.50, 4.00 KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET. ÍRJON MAGYARUL. Üzletvezető: ANDREJKOVICS BÉLA. Cím: Morris Forst Co. 200 Smithfield cor. 2nd Ave., Pittsburg, Pa.

CHROME, N. J. és VIDÉKE EGYEDÜLI MAGYAR KÖZJEGYZŐJE. HAJÓ- ÉS VASUTI JEGYEK TÖRVÉNYES ÜGYNÖKE. Penzszállítás Európa bármely részébe. Az Egyesült Államokban engedélyezett Money Orderen szállítok, hol \$10,000 óvadék van letelve. Minden ream bizott törvényes ügyeket a legszakszerűben elvégzek. Tanácsot és utbangaztást ingyen adok. CZIM: LOUIS SZABÓ, Chrome, N. J.

Egyveleg.

Egyetlen rokonaink. — Üzenetek a sír-... Magyar mintára! — Rablási, orgyilkossági és nyelvi glosszák a kaka...

Nekünk, magyaroknak, csak egy igaz rokonunk van széles e világon: a finn. Méltán büszkék lehetünk e rokonunkra...

De nemcsak a nyelvi rokonság fűz minket a derék finnhez, hanem sorsunk... Mária a Habsburg vámpír karmaitól...

Fájdalom, az ő helyzetük mégis reménytelenebb, mint a miénk. Mint minden, így a történelmet is a nagy önzések...

Es mégis!... A mi vezérünk elmentek megalázkodni és alkudni...

Az ő népképviselőik azonban, hogy szétverték őket a kozákkorbácsok, újra összejötték és megesküdtek...

Most pedig majd megkezdődik a fenéges harc, a "nagy" Dávid és a "kis" Goliáth között... Most biztosan Goliáth fog győzni...

Es ha majd mindezen rokonainkat letöporta, megölte a fehér medve, elgonddokozhatunk felette, mi méltóbb az ezeréves nemzetekhez: a halálös harez-e, avagy a megalázkodás?

Megint három életjel Ausztria sírásóitól.

Isztor ez római hír: az összes friauli képviselők emlékiratot nyújtottak át a hadügyminiszternek...

Megemlítettük multkor azt az olasz tábornokot, aki megfenyegette Ausztriát. Azt is megemlítettük, hogy ez az olasz tábornok az ausztrialiszoros szövetség...

Isztor tehát ez a szt.-pétervári hír: a Novoje Vremja e. orosz lap kiemeli, hogy az orosz ezüst olaszországi útján...

Egy gyermekkori barátomat neveztek Trenesérmegye egy felső járásába kör- orvosnak. Ez a környék Magyarország egyik legszegényebb, a nyomorúság által...

Barátom is megjárta a hosszú és göröngyös utat, melyet minden szegény fiúnak meg kell járni, aki egyetemi műveltségre akar szert tenni.

Barátom is megjárta a hosszú és göröngyös utat, melyet minden szegény fiúnak meg kell járni, aki egyetemi műveltségre akar szert tenni. Szülei, akik szegények voltak...

Magyarországon a doktori diploma nagy értéket képvisel a házassági üzletben, s ha barátom tudott volna házasságával várni...

Négy hír, négy újabb életjel tehát azoktól, akik könyörtelen ássák Ausztria ezerszer megérdemelt sírját.

Mikor kapunk már mi is egy ást a kezünkbe, hogy készen legyen az áldott földúr minél előbb és mielőtt a saját...

A francia kormány törvényjavaslatot terjesztett a kamara elé a nemzeti zászló szövegére, irás vagy kép útján...

Hogy a eziza rugja meg ezt a kis ügyet, ez éppen kapóra jött. Bitang házaárulónk egyre Párisba jártak és hány-szor tiltakozott a félrevezetett Páris az "emberiség nevében" ellenünk!!!

Es most még is, ő is, úgy tesz, úgy védekezik, mint mi!!!

Na lám, hát a francia nemzet is belátja, hogy a gaz házaáruló ellen nem lehet védekezni csupán ezzel a jó öreg frázissal: "az emberiség nevében".....

Elragadó, elbájoló, isteni az a kolos-sz-ális bárgyúság, amellyel szeretett Ausztriánk agyalágyult hadvezérei dolgoz-nak. Ime! Elrendelték, hogy a vezér-kari tisztnek több nyelvet kell tudniok.

Uram! Bocsásd meg nekik, hiszen olyan barmok szegények! Ezek a czime-res és csillagos emberi sarvasmarhák nyelvekre tanítják a vezérkart és még inkább papagájja törekszenek gyurni azt a nyomorult kakaду hadesereget.

Mert ezeknek a kozbarmoknak és patentirozott zebuknak a lágy, vizenyös, hülye koponyájukba sohasem fog belemenni az az igazság, miszerint a hadsereg győzedelm-eit nem a nyelvek és csafatok aratták meg. A hadsereg győzelmeinek van egy nemzetközi kulesa és ez nem szavak és ökörbölgések után igazodik, hanem lel-keket, férfiakat, katonákat, hőseket és bátorodat keres.

Mind ez pedig az olyan piszkos hordá-ban, ahol a tisztok orvul, bitangul törnek egymásra: ki van zárva.

Ki van zárva ott, ahol pokolgéppel öli meg orvul Junga százados a felesége szer-etőjét.

Ki van zárva ott, ahol méreggel öli meg Hofrichter osztrák főhadnagy a rangsorban előtte levőket.

Ki van zárva ott, ahol mint Aradon, magyar területen, magyar munkások ásió alól, a magyar szabadságihók szent erekyéit kirabolja egy ezredes és Bécsbe küldi a bitangul szerzett holmit, a többi bitang vagyonhoz.

Ilyen nyomorult hadsereg hiába tanul nyelveket, mert egy nyelvet, a győzelem nyelvére soha, de soha nem hallotta, nem értette, és nem is fogja soha! soha!

Asszonyokat korbácsolni, védtelenekek gyilkolni, rabolni, egymást orvul, gazul ölni... ezt a nyelvet nem is kell tanulni nekik.

ár—

A trencsényi doktor.

Feljezet a "The immigrant tide; Its' ebb flow" czimü könyvből.

Egy gyermekkori barátomat neveztek Trenesérmegye egy felső járásába kör- orvosnak. Ez a környék Magyarország egyik legszegényebb, a nyomorúság által...

Barátom is megjárta a hosszú és göröngyös utat, melyet minden szegény fiúnak meg kell járni, aki egyetemi műveltségre akar szert tenni.

Barátom is megjárta a hosszú és göröngyös utat, melyet minden szegény fiúnak meg kell járni, aki egyetemi műveltségre akar szert tenni. Szülei, akik szegények voltak...

Magyarországon a doktori diploma nagy értéket képvisel a házassági üzletben, s ha barátom tudott volna házasságával várni...

Négy hír, négy újabb életjel tehát azoktól, akik könyörtelen ássák Ausztria ezerszer megérdemelt sírját.

Mikor kapunk már mi is egy ást a kezünkbe, hogy készen legyen az áldott földúr minél előbb és mielőtt a saját...

szerecsélenekkel, akik kénytelenek mindent részletfizetésre vásárolni, legyen az plüssalbum, életbiztosítás, vagy feleség.

Dacára a prózai módnak, hogy barátom feleségszerzésre indult, ő nagy ideálista volt. Ezért nagyon nehezen tudott ebben a rendkívüli praktikus világban előhaladni.

Midőn házassága után a kópiancei körorvosi álláshoz jutott, úgy találta, hogy Kópiance falvának épp úgy van szüksége orvosra, mint pszichológiai tanárra. Nem azért, mintha nem akadt volna elegendő beteg a környéken; ellen-kezőleg, a nyomorúságos kunyhókban született esecsemők között, ha ezek külön-ösen erős szervezettel nem rendelkeztek a fojtó levegő számára, melyet be kellett lélegezniök, elegendő beteg akadt.

Ha a gyerek egy darabig kinlódott, sorvadtt, mielőtt a halál utolérté volna, akkor a kuruzslóbtó vették elsősorban igénybe vagy a babonát. A gyermek von-naglásának gyógyítására a következő eszközt használták: a gyermeket az ajtó küszöbére fektették s egy nőstény kutyát háromszor keresztül ugrattak rajta.

A tifusbetegség ellen valami borzalmas ke- veréket használtak, ami egy fekete maes-ka májából, földi eperből s pálinkából áll; ha pedig a gyermek mérges gombát evett, akkor addig itik a fejét, míg vagy meghal, vagy meggyógyul.

Különös, de igaz, hogy az erőteljes esecsemők s edzett felnöttek meglehető-s számaránya volt képes túlnéni ezt a bá-nánszódot, s mindmáig, nem messe Vág-újhelytől, van egy kuruzsló, akinek or-szágos híre van gyógyító tudományáról.

Ha a kuruzsló próbálkozása nem sike-rül, akkor a papért küldenek s a szentek-hez folyamodtak segítségért. Ha ez sem használ, akkor azt mondták:

— Mit használna doktorért küldeni? — Értetik a temetésvállalkozót, s a sírásó megteszi a többi.

Barátom önzetlenül megpróbálta fel-világosítani a népet. A friss levegő jö- tékeményeit hirdette s a kunyhók abla-kait betörölte, mert nem lehetett kinyit-ni, hogy végre egyszer friss levegő jus-son a nyomorult kunyhóba.

Az eredmény nagy felháborodás volt, s még azon éjjel a doktor összes ablakait betörték; így ő is több levegőhöz jutott, mint amennyire szüksége volt.

Hiába emelte szavát az alkohol fogyasz-tás ellen; itt szemben találta magát a koresmárosokkal s az állammal, mely legnagyobb jövedelmi forrását a szesz-es italok fogyasztási adóiban találja.

Dacára minden törekvésének, mint a köz ellenségét tekintették s nem mint bará-tját, mert beleértotta magát oly dol-gokba, ami az emberek nézete szerint nem ő reá tartozott, s így előléptésre nem számíthatott és hozzá nem is juthatott.

Öt évvel ezelőtt már beletörődött abba, hogy szegénység, elhagyottság, s szom-szedjai ellenségességei közt éli le nap-jait. Olyan reménytelenség, közömbösség veté rajta erőt, hogy ez külső megjelen-ésén is meglátszott, s magatartása és ru- házata után aligha lehetett volna őt tu- datlan szomszédjaitól megkülönböztetni.

Felesége jobban érezte a csalódást, mint ő. Azért áldozta ő fel homonyját, hogy ilyen nyomorult faluban éljen? Azt re- mérte, hogy valamikor Dr. M.-né, nagy- ságos asszonynak fogják szólitani, s é- vezhetni a keresztény társaság tiltott gyü- möléseit. S ime, idejutott, a legalsóbbren- dű környezetbe.

Elhagytam a dokort abban a remé- nyben, hogy sohasem látom ismét. Mert kel- lemetlen és fájdalmas volt a reá való visszaemlékezés is.

De a sors úgy akarta, hogy mult évi tanulmányutamban ismét arra vetődjem. Mióta utóljára jártam itt, sok száz em- ber ment Amerikába, s ezek egy nagy része visszatért. Itt volt tehát a legalkal- masabb hely a tanulmányozásra, s aki legjobban tud segíteni, az gyermekkori barátom.

Csak nehezen találtam otthonára, mert a ház új volt s felesége csak egy ragyo- gott a finom ruhákban. A doktor iródaja pedig, melyet azelőtt a por és pókháló lepelt be, most új, finom burorokkal, esz- közökkel volt telve, s esodák esodája! volt ott egy fogorvosi gépezet is.

— Mi történt itt? — kérdeztem a dok- tort, aki épp egy betegétől érkezett vis- zra.

— Csak sorjába, — felelte. — Vegyük magunkhoz először valami frissítőt. — S

MONOPOL KAVÉHÁZ RÓTH PÉTER Mgr. NEW YORK, 145 MASODIK AVE., A KILENCZEDIK UTCZA SARKAN. Kitünő ételek és italok. Kitünő ételek és italok. A MAGYAROKNAK KEDVENCZ TALÁLKOZASI HELYE. MINDEN ESTE ELŐRANGU ZENEKAR.

Magyar gyógyintézet Pittsburgban. Felhívjuk mindenkiel figyelmét arra, hogy mindenféle titkos és helyes baj teljes kigyógyítást elvállaljuk, ugymint: Tüdő, sziv, vese, gerizce és fejfájás, agyilagyalús, kopaszág, mérgecs daganatok, vérzések, fehérfolyás. Mindenféle férfi és női titkos betegségeket a legrovidebb idő alatt kigyó- gyítunk a legrigorubb titoktartás és jóállás mellett. Sok oly gyógyítás lett már reánk bízva, ahol más orvosok nem segíthettek. Gyengítő éjjeli ki- folyásokat gyógyítunk rövid idő alatt, ugyszintén elgyengült férfierő rövid idő alatt kigyógyítunk. Szovjedjen bárki bármily megrevezetöt bajban és ha személyesen be nem jöhet, írja le baját lektismereteslen és mi azonnal adunk tanácsot. Irodai órák mindennap reggel 9-től esti 9-ig, vasárnap délután 3-ig. — Szerdán és szombaton reggel 9-től esti 9-ig. DR. REGAN EUROPA MEDICAL CO., 720 PENN AVENUE, PITTSBURG, Pa.

Egyedüli magyar gyógyszertár :: Fayette megye :: vidékén :: R. A. OLESCHAK, 25 Broadway, Uniontown, Pa. Mindenféle hazai szerek a legutá- nyosabb árakban :: kaphatók ::

mint iddogáltunk, folytatta: — Ha egy szóban akannám kifejezni a változás okát, csak ezt az egy szót használhatnám: Ki-vándorlás. — Szinte esodának látszott, midőn az első emberek elhagyták Kópiancét. Mert sem ők, sem őseik nem gondoltak arra, hogy e faluból valaha kimozduljanak, mi-óta a tizenhatodik századbeli nagy üldö-zések Csehországából ide vándoroltak. — A levelek, melyeket a kivándorlók irtak, s melyeket nekem kellett felolvasni, olyan csillogó színekkel festették az ame-rikai viszonyokat, hogy csaknem minden-ki elment, s nem maradt más, mint nők, gyermekek, a kuruzsló s mi. Már az éhe- halás küszöbén állottunk, midőn az első pénz jött Amerikából, s csaknem minden férj ezzel egyidejüleg azt írta: — Ha va- lami baja van a gyermeknek, többé ne menj a kuruzslóhoz, hanem hívásd a dok- tort.

gára s hol mint főhadnagy, hol mint fris- sen előléptetett százados kápráztatta el könnyenhívó áldozatait. Hermann Gyul-ának hívták a szélhámóst. Először a London-szálló főpincézerét esapta be, majd mint Bogay Lajos huszárkapitány hat- ezernyolecszáz korona kölcsönt szavazta- tott meg magának a brassói keerskedelmi és hitelbankban. A kölcsönt nem fizették ki neki, de ő arra Kaufmann Kálmán pénzügyiöntől ötszáz korona előleget veté fel s azután odébb állott. A követ- kéző áldozata új lakásadónője, özvegy Hanke Hermanné volt, akik kétszázötven korona erejéig károsított meg. Azután Piller György ékszerészötöl egy Brillánsgyűrüt és aranyórát esalt ki. A szélhá- most közben letartóztatták s ügyét minap tárgyalta a bíróság. Védője indítványoz- ta a tárgyaláson, hogy védenze elmeál- lopotát figyeltessék meg. — Miért? — kérdezte az elnök. — Azért — felelt a védő helyett a vád- lott, — mert terhelnék érzem magam. 1905-ben kiraboltak és fejobverték s a- zóta nincs rendben az elmém.

Első esetem egy vörhenylázás gyermek volt. A gyermeket kigyógyítottam. De a ragály akkor már elterjedt. Az anya, aki- nek gyermekét megmentettem, mindenki- nek elmondotta, hogy a kuruzsló mester- kedési mit sem értek a láz ellen, míg az orvososság segített. Erre a többi anyák is hívtak. Bizonyos vagyok, hogy a leg- több házban, ahol megfordultam, a ku- ruzslót is hívták; de nem tördtem vele mindaddig, míg a gyermeknek orvos- sáimat is beadták.

A bíróság nem akarta a tárgyalást el- napolni, mire a védő kijelentette, hogy későn kapván a védelmet, az iratokat nem tanulmányozhatta át. Ez okból le- mond a védelemről.

Nemsokára a többi falvakba is hi- vattak s miután a pénz tovább folyt Amerikából, s a paraszok bizalma ben- nem erősödött, segítségemet erősen ke- resték.

— Védő nélkül pedig nem vallok egy szót sem, — jelentette ki energikusan a vádlott.

Régi házunkat, mely már csaknem fejünkre szakadt, nemsokára újja épített- tettük. Még tartozom rá valamivel, de bizonyos vagyok benne, hogy csakhamar ezt is letörleszthetem.

— Mire használod ezt? — kérdeztem egy Amerikában jól ismert fogorvosi mű- szerre mutatva.

— Mióta számos ember visszajött, — felelte, — fogak tömése olyan divatosá lett, mint a vörös mellény azelőtt, s meg kellett tanulnom a fogászatot. S több pénzt lehet keresni fogak tömésével, — adta hozzá ravasz mosolylyal, — mint a labdasok adásával.

— Mire milyen hatása volt a kivándor- lásnak Kópiancra? — Kíüzte a kuruzslót, magához térítette a népet százados alvá- sából, s megmentett bennünket az éhe- halástól.

— Igen, — felelte a nagyságos asszony, — a nagyságos ur itthon van, de el van foglalta. Egy ur látogatta meg Ameriká- ból, hogy magát vele gyógyíttassa, s bi- zonyos vagyok benne, hogy abban a pil- lanatban a nagyságos asszony úgy érezte, hogy homonyját jól fektette be, s hogy az most kamatostól visszatérül az Ame- rikába való kivándorlás révén.

Éppen menni akartam, midőn a folyo- sán egy paraszt leány hangját hallottam: — Kezét esókolom, nagyságos asszony. Itthon van a nagyságos doktor ur?

— Mióta számos ember visszajött, — felelte, — fogak tömése olyan divatosá lett, mint a vörös mellény azelőtt, s meg kellett tanulnom a fogászatot. S több pénzt lehet keresni fogak tömésével, — adta hozzá ravasz mosolylyal, — mint a labdasok adásával.

— Igen, — felelte a nagyságos asszony, — a nagyságos ur itthon van, de el van foglalta. Egy ur látogatta meg Ameriká- ból, hogy magát vele gyógyíttassa, s bi- zonyos vagyok benne, hogy abban a pil- lanatban a nagyságos asszony úgy érezte, hogy homonyját jól fektette be, s hogy az most kamatostól visszatérül az Ame- rikába való kivándorlás révén.

Éppen menni akartam, midőn a folyo- sán egy paraszt leány hangját hallottam: — Kezét esókolom, nagyságos asszony. Itthon van a nagyságos doktor ur?

— Igen, — felelte a nagyságos asszony, — a nagyságos ur itthon van, de el van foglalta. Egy ur látogatta meg Ameriká- ból, hogy magát vele gyógyíttassa, s bi- zonyos vagyok benne, hogy abban a pil- lanatban a nagyságos asszony úgy érezte, hogy homonyját jól fektette be, s hogy az most kamatostól visszatérül az Ame- rikába való kivándorlás révén.

Éppen menni akartam, midőn a folyo- sán egy paraszt leány hangját hallottam: — Kezét esókolom, nagyságos asszony. Itthon van a nagyságos doktor ur?

— Kezét esókolom, nagyságos asszony. Itthon van a nagyságos doktor ur?

Hazai törvény csarnok.

Bolond, vagy szélhámos? — Borbélye- géd, mint detektívönök.

Ez év nyarán egy szélhámos álhuszár- tiszta garázdálkodott Budapesten. Arany- színóros huszárúntisztonormist öltött ma-

AC... A jo... tal elöt... pás plé... nek és... ben, R... és sziv... hogy e... ge, ama... pa fogl... előtt a... neki el... gyötrel... ta: — Sz... Mig... sa ring... női hat... kelő fé... rok, ké... piros v... Elkelde... té; ide... meg fé... alig vá... kön já... szorong... jait, m... előbbé... nek lá... rongat... rövdre... kő... kis pup... vőllette... ledér i... végül... karján... szerelm... Mit a... mond... szenved... nyom... is? — Eud... götti á... pését... a lépe... vizesk... — Ne... — H... — O... akár e... ezolhat... — E... előre l... ságos... A m... legaláb... — O... deline... szolt... mintba... Rayn... dott és... nak: — B... szik?... fogalm... len el... a többi... zsebébe... suttogó... az a ki... is... — A... — I... folyton... mert ú... részeti... nak ö... talmas... hivta... ra, mit... jára re... ben, az... sok tel... künk... rakész... telen f... — E... ra? H... szélmi... kinek... megte... mozza... vissza... né vall... Ma éj... miszer... kényez... czokró... hiszen... dolgok... én nag... találko... Eude... mögött... abbeli

ACSLÁD TÁMASZA.

Regény.

Írta: DAUDET ALFONZ.

(Huszonharmadik folytatás.)

A jogi szakmunkákkal megrakott asztal előtt, melyen Valfonné arczépe pompás plüskerebben tündökölt szép szemének és hófehér vállainak vakító szépségében. Raymond magasra tartja a lámpát és szíve büszkén dobog ama gondolatra, hogy ez az asszony, egy államférfi felesége, ama nők egyike, akikkel egész Európa foglalkozik, még néhány perccel ez előtt a zongoránál ülve, halkán mesélte el neki élete egész bizalmas történetét, lelki gyötrelmét és szerelmesen a fülebe sugta:

— Szeress, vigasztal!

Míg egy távoli keringő elhaló rythmus ringatta zenehangján a fátyolozott női hang szenvedélyes vallomását, előkelő férfiak tisztelegtek előtte: szenátorok, képviselők, miniszterek, diplomaták, piros vagy zöld nyakkendő sziromok. Előkelő fők hajtották meg magukat előtte; idegenszerű hangteljesléssel köszönték meg fényes ünnepeit; de ő meg se fordult, míg válaszolt; egyik kezét a billentyűkön járatta, a másikkal pedig melegen szorongatta Raymond finom, vékony ujjait, melyek a márkijelmez himzett kezéből fehérek és melyeket idegennek lázas szenvedélyével izgatottan szorongatott és szinte összezuzott, míse tördöve azzal, hogy látják-e vagy se. Oh, minő pajkos pillantással mérte őt az a kis pupos képviselő, midőn Valfonnét üdvözölte estélye sikeréhez; minő irigy és ledér iróniára valló tekintettel siklott végig villogó szeme a szép asszony telt karjának gyönyörű körvonalain, le a szerelmesen enyélő ujjakig.

Mit adott volna érte ha ő lehetne Raymond helyében, ha ő élvezné egy ilyen szenvedély boldogító hódolatát, még a nyomor, még ez undok padlásszoba árán is!

Eudeline asszony, aki a spanyolfal mögötti ágyából megfigyelte fia minden lépését, hallotta, mint halad le tapogatózva a lépcsőn, mint tölti meg a konyhán a vizeskorsót és halkán kérdé:

— Nem méssz aludni, fiam?

— Hisz te se alszol, mama! Hát Dina?

— Oh, Dina ugy beledől az ágyba, akár egy darab fa. Nagyon sokat táncolhatott.

— Egész éjjel szakadatlanul. Különböző előre látható volt. Az ő menüttje valóságos diadalt aratott.

A mamák sohase tudnak semmit, vagy legalább sohase tudnak eleget.

— Oh, a kis alamuzsi, — suttogta Eudeline asszony, minderről egy kukkot se szól. Sőt ugy láttam, mikor lefeküdt, mintha felhős volna az arca.

Raymond a spanyolfal mellé lopózkodott és egész halkán odasugta az anyjának:

— Biztos vagy benne, hogy Dina alszik? No hát akkor hallgass ide. Arról fogalmad sem lehet, hogy a te lányod milyen elragadtató volt mint pástori leány; a többi lányokat mind kis kőtenyékjének zsebébe dugta, mind!... Mindenütt azt suttogták: „Ki ez? Honnan cseppent ide az a kis drágagyöngy. Maga Javel Márk is...”

— A mi Javelunk?

— Igen, a mi Javel Márkunk, — aki folyton ott settenkedik Valfonné körül, mert üresedésben áll egy téreza, a tengerészeti miniszter távezája, melyet magának óhaj megkaparintani. Órá is hatalmas benyomást tett a lányod. Meghívta Dinát, hogy jöjjön el — arra a báli, mit ő Jeanne unokahuga születésnapjára rendez. Én megígértem a te nevedben, az magától értetődik. Javel Márk sok tekintetben jó szolgálatot tehet nekünk. Olyan kedélyes, olyan szolgálatrakész. Igazán, az ember hamis és helytelen fogalmat alkot gyakran másokról... — Emlékszel még Mauglas urra, az írora? Ha Isoardékat hallja az ember beszélni, ez a Mauglas titkos rendőrök, a kinek az a feladata, hogy a Párisban megtelepedett orosz menekülteket nyomozza. Voltak rá bizonyítékok. Antonin visszajött Londonból és határozottan elvált. No, lám, pedig szó sines róla. Ma éjjel Mauglasval találkoztam a miniszter bálján; körülfogták, becséztették, kényeztettek; mindenki a karinthiai táncokról szóló értekezletét dícsérte... No, hiszen, szép kém, mondhatom!... Csodabolgokat mesélt a menüett eredetéről és én nagyon büszke voltam arra, hogy ott találkoztam vele.

Eudeline asszony a maga spanyolfala mögött szintén igen büszke és boldog volt abbéli tudatában, hogy az ő Raymondja

meg az ő Dinája mindezekkel az előkelő emberekkel érintkeznek. Hogy örülne szegény apjuk, ha láthatná, hogy az ő gyermekei Páris legelőkelőbb társaságában mozognak. Anyai reményeinek igazatosságában, a gyermekei előtt nyíló fényes jövő kápráztató perspektívájának láttára a derék jó asszony jobbra-balra forgolódott és egyszer-kétszer nagyokat reccogott alatta a vaság, melynek fejénél a madonna gipsz-szobra, leánya bér-málásának fényképfelvétele és a falra függesztett nagy szentelt olvasók örködtek álmuik felett. Egyszerre meghalkult hangon, ajkait szinte odapasztva a spanyolfalhoz, kérdé:

— Hát a te sikereidről nem szólsz semmit, fiam? Mert bizonyára voltak már sikereid. Boldog vagy, fiam?

— Olyan boldog vagyok, anyám, hogy nincs szó, amelylyel elmondhatnám, — felelt Raymond halkán, nagy páthosszal.

— Megérdemled, hisz olyan jó és szép vagy, fiam.

Nem látja ugyan, de maga elé képzei a szép ifjút rövid rocooco-bugyogóban, csattos-czipőben és hajporos, hosszú hajfonadékkal. A vizes korsó, melyet jobb-jában tart, kissé nyársolgári jelleggel ad ugyan nagyuri külsejének, de az anyja erre nem gondol.

— Nem én, anyám; ő az, aki szép is, meg jó is! Oh, ha te ismernéd!

— Igazad van, a jószág meglátszik az arcán. Mindennap megnézem, amikor kitakarítom a szobádat. Csak azzal nem vagyok tisztában, hogy hány éves; mert hát utóvégre Wilkie huszonhatéves, anynyi idős, mint te. Igaz, hogy én véleánykoromban mentem férjhez, ő meg fiatalon.

— Ő meg gyerek volt, igazi gyerek, a kivel az első férje ugy játszott, mint valami bábuval, míg a második férje kizozta. Oh, a nyomorult; no, de most ám ne merje bántani, mert lesz, aki védelmére kel.

Eudeline asszony megrezent.

— Vigyázz, drágám! Az a Valfon félelmetes ember.

— Nem félek tőle. Két éve naponta vívok egy óra hosszat az egyetlen. Különböző légy nyugodt, tette hozzá, midőn hallotta, hogy az anyja izgatottan felsóhaj. Valfon épp oly gyáva, mint gonosz. Nagyon erős ember hírében áll, hecsületbeli ügyekben bírónak választják, de sohase verekszik meg. No, és most jó éjszakát, édes anyám, vagyis jobban mondvá jó reggelt. Megyek aludni.

Szerencsére Raymond nem hozta le a lámpáját és a spanyolfaltól eltakart éjjeli lámpa halvány fényében Eudeline asszony nem vehette észre azt a mosolyt, mely Dina ajkai körül lebeg, aki lehunyt szemekkel, az álom rythmikus, szabályos lehelletétől pihegő kebelén anyja mellett pihenve, egy szót se vesztett párbeszédükből.

(Vége az első kötetnek.)

— Második kötet. —

III.

Raymondunk huszéves korában feltűnően esinos fiu volt, aki modern ifjaink módjára, nagy gondot fordított külső megjelenésére, ez volt első szerelmes kalandja.

Mert Genevièvevel való gyerekes szerelmeskedése, mely oly szánalmas véget ért, valamint muló flirtelése a kis külváros egyes kisasszonykaival, nem mehettek komoly szerelemszámba. De Valfonnéval való légyottja nagyvilági életének sokat ígérő kezdete, a nécsábitás fényes pályájának hajnalderengése volt. Raymond hónapok óta bejáratos volt a hajdan esodaszép asszony szalonjaiba, aki azonnal belebolondult Raymond fiatalágába és aranyfűrtjeibe és az ifjú már régóta ura lehetett volna a helyzetnek, ha korának gyerekes félénksége vissza nem tartja őt.

Honnan ered ez a félénk tartózkodás, mely a fiatal, szép és intelligens ifjakat a nőkkel szemben megszállja? Mi okozza mozdulataik meg beszédük leküzdhetetlen feszélyezettségét, amelyben a kis sohase akarnak hinni? Első sorban idegesség okozza; idegesség, melynek sokféle és bonyolódott okai vannak, amilyen például első sorban a pénzhány, vagyis inkább a pénz szokatlan volta.

Ha Raymond több pénzzel rendelkezett volna, vagy ha Páris valamely zugában egy fényesen berendezett nagyuri kényelmi lakásban laknék, ahol kedvesét fogadhatja, nem egyszer sokkal nagyobb vakmerőséget tanúsított volna. Hány-szor ragadta volna üstökön a kínálózó muló alkalmat! Így pedig szemérmetsen behunytja a szemét, hogy meg ne lása a esábitó alkalmat és kitérhesen előle.

Ez egyszer azonban kénytelen volt belegyezni Valfonné határozottan megállapított találkájába. „Pont háromkor a

Saint Gervais kapu előtt. Ebédig szabad vagyok.”

Lelkét azonban az a gyöttrő gond, az az aggódo nyugtalanság mardosta:

— Hová vezessem?

Eleintén Antonin royaltéri szobájára gondolt. De az ódon ház padlós folyosói olyan ósdiak, a butorzata olyan szerény; meg aztán a miseruhahimzőnő nem méltó szomszédja ám egy miniszter feleségének. Ekkor jutott eszébe egy kis hotel garni, melynek tulajdonosnője a lyrai színház egy volt énekesnője volt, ki akkoriban albérlőinek egyikével, Antonin egy barátjával, élt közös háztartásban. Az említett fiatal ember nem egyszer hitta meg ebédre a két Eudeline testvért szép kedveséhez és a ház Raymondra annál kedvezőbb benyomást tett, mert két kijárta volt, az egyik a boulevard Beaumarchais-ra, a másik az Amelot-utczára nyílt.

De honann vegyen anyni pénzt? Ez volt a másik gyöttrő gond. A miniszteri bál estélye, a jelmez, a cipők, keztük, koci teljesen kifosztotta ugy a mama takarékperselyét, mint Antonin erszényét. Ez oldalról hát nem jöhet segély. A quai d'Orsay nagy bál utáni reggelen lazasan és álmatlanul hánykolódott tetőalatti kis szobájának nyekergő vaságján, midőn hirtelen Alexis villant eszébe, apja volt könyvelőjének a neve, kit az egyetemi hallgatók egyesületéhez pénztárnoknak protegált be. A Mazarin-palota torony-órája, melyhez az egész városrészt, tehát a esodámpához ezimzett üzlet is alkalmazkodott, tizet ütött. Raymond gyorsan felöltözöködött, mert most már biztos volt benne, hogy megszerzi a szükséges néhány aranyat.

Az Iskola-utca negyvenedik száma alatt, ama óriási kettős-épületek egyikében, melyek mind egy kaptafára épültek és hol a márvány-utaztat az egyedüli fényűzés, amit az építők megengedtek maguknak, a párisi egyetemi hallgatók egylete az udvari hátsó öt emeletet foglalta el. Az egylet természetesen áttörtette a polgári kis lakások szobáinak falait, melyek megannyian egyformán egy-egy rózsaszín mennyezetű, krémszínű falakból, néhány hálószobából, egy riktó falfestményekkel és gipsz-stukkaturákkal ékített öltözőből s fürdőszobából állottak és helyükbe hatalmas jogi meg orvostudományi könyvtár, könyvelőirodák, hidrotherapiái termet és vívótermet rendeztetett be. Azóta gyarapodott az egylet; de ezernyolekszáznyolezvanhét ama esipős reggelén, amikor Raymond gyors léptekkel haladt végig az Iskola-utca járdáján, melyet a lefolyt éjszaka dere sikos és fényes lepellel borított, az egylet szakasztott olyan volt még, mint amilyenek az a leírás vázolja.

A pénztárnak berendezett félemeleten a teremszoba, aki éppen tüzet rakott, azt felelte a fiatal Eudeline urnak, midőn ez afeletti meglepetésének adott kifejezést, hogy Alexis még nem jött be.

(Folytatása következik.)

A BEVÁNDORLÓ NYOMDÁJA

Mással jutányos árak mellett bármily nyomdai munkát. Ujságot kezdve névjegyig. ALAPSZABÁLYOKAT A LEHETŐ LEGOLCSÓBBAN KÉSZITUNK. Aki szép, izléses munkát akar, forduljon hozzánk.

Vidéki megrendelések pontosan és közöltetnek.

◆◆◆◆◆ A BEVÁNDORLÓ NYOMDÁJA ◆◆◆◆◆

153 East 4th Street, New York.

RIZSAK JANOS KÖZJEGYZŐ

MAGYAR PÉNZKÜLDŐ ÉS VÁLTÓINTÉZETE 127-2-ik UTCZA, PASSAIC, N. J.

PÉNZT a legpontosabban és lehetőleg leggyorsabban küld az ó-hazába. Az összes hájtáruslatok meghatalmazott képviselője. MINDENMÉLYKÖZJEGYZŐI okiratok szakserüen kiállítanak és konzultációs hitelesítetnek. Jogi, katonai és teleknyvi ügyekben pontosassággal járok el. REAM BIZOTT ÜGYEKBE pontosan és lelkesreteresen járok el. AZ UTASOKAT SZEMÉLYESEN ELKÍSÉREM A HAJÓHOZ. UTBAIGAZITAST, felvilágosítást és tanácsot INGYEN adok.

ALPHA, N. J. WHARTON, N. J. FIOKÜZLETEK: FRANKLIN FURNACE, N. J. SOUTH BETHLEHEM, PA.

LEGOLCSÓBB és LEGBIZTOSABB

HAJÓJEGYVÁSÁRLÁSRA, PÉNZKÜLDÉSRE

SCHWABACH ÉS FIA

MAGYAR BANKHAZA 1347 FIRST AVENUE, NEW YORK, 1347 FIRST AVENUE, a 72-ik utca saroképületében.

MEGBIZHATÓ BANKÁROK.

E rovat alatt oly bankcégeket nevesítünk meg, amelyekben befizetésnek bátran fordulhatnak pénzküldés vagy pénzbetétek czéljából.

NEW YORK ALLAM.

KNATH, NACHOD és KOHNE, 15 William street, New York. KISS EMIL, 104 Second Ave., New York. Tíz év óta fennáll. NEMETH JANOS, 457 Washington street, New York. ROBERT MORITZ, 197 Stanton Street, New York. Alapított 1879-ben. Pénzküldések és hajójegyeláruítás. Fiókirodák: 145 Montgomery street, Jersey City, N. J., 447 State street, Perth Amboy, N. J., 22 N. Main street, Wilkesbarre, Pa., 141 Federal street, Youngstown, O. SCHWABACH MAGYAR BANKHAZA, 1431-1 Avenue, a 74-ik utca sarkán. Pénzküldéseket gyorsan és biztosan eszközöl. Hajójegyeket minden vonalra árusít. Közjegyzi okiratokat kiállít és hitelesített.

PENNSYLVANIA ALLAM.

B. HENDLER, successor to A. HENDLER SON & Co., Camasandra. Pénzküldéseket Magyarországra és Európára bármely részbe olcsón, gyorsan és biztosan. Hajójegyek az összes vonalakra az ó-hazába sehol olcsóbban nem kaphatók. FIRST NATIONAL BANK, Első Nemzeti Bank, Minersville. Alapítke \$500,000.00, tartalékalap és osztott nyeresemény \$75,000.00. Elnök Charles B. Kear, pénztáros Harry F. Potter. KAIL G. ARPAD, Uniontown, Pa. Amerikai és hazai ügyek elintézésére. Közjegyzi hitelesítés. Pontos pénzküldés. FIRST NATIONAL BANK, Első Nemzeti Bank, Leechburg. Összes tőke \$450,000.00. Bankbetéteket elfogad. Pénzküldő és hajójegyiroda. SCRANTON SAVINGS BANK, Scranton, 120-122 Wyoming Ave. Tőke 100,000 dollár. Főlöleg 500,000 dollár. Északkelet-Pennsylvaniaiának legnépszerűbb takarékpénztára.

OHIO ALLAM.

THE BRIDGEPORT BANK & TRUST CO. PANY, Corner Main and Lincoln Avenue, Bridgeport, Ohio. Pénzt kamatoztat, küld az ó-hazába. Hajójegyeket előruis minden vonalra. Hazai ügyeket gyorsan és jutányosan elintézi. PAPP MIKLOS, 3929 Lorain Ave., Cleveland, Ohio. Államilag engedélyezett hajójegy, pénzküldő és közjegyzi iroda. PERCELZ LAJOS, 532-534 Pearl street, Cleveland.

WISCONSIN ALLAM.

MERCHANTS AND SAVINGS BANK, Kereskedelmi és Takarékbank, Kenosha. Wisconsin állam felügyelete alatt. H. B. Robinson elnök. Tőke \$25,000. Elad hajójegyeket minden vonalra. Pénzeket elküld a világ bármely részbe. Takarékbetéteket elfogad.

NEW JERSEY ALLAM.

RIZSAK JANOS, 127 Second street, Passaic. Pénzküldés és hajójegyek. Bármennyű okiratokat elkészít. JOSEPH MAJOR MYERS, Phillipsburg és Alpha. Pénzküldés, hajójegyiroda és közjegyzi hivatal. WAKADY LAJOS, 449 S. Broad St., Trenton. Pénzküldő és hajójegyüzlete. Hazak, telkek vétele és eladása. NEMETH JANOS, new yorki bankár, passaic-i fiók pénzküldő- és hajójegy-üzlete: 150-2 street, Passaic. SZABÓ LAJOS, Chrome. Pénzküldés. Hajójegyiroda. Tanács és utba igazítás ingyen. A vidék egyedüli magyar közjegyzi.

CONNECTICUT ALLAM.

BANDRE ANDRAS, 606 Bostwick Ave., Bridgeport. Pénzküldéseket gyorsan és pontosan közvetít, hajójegyeket a legjobb vonalakra árusít, közjegyzi okiratokat kiállít és hitelesített. A saját házában lakik.

INDIANA ALLAM.

INDIANA TRUST AND SAVINGS BANK, 3338 Mich. Avenue, Indiana Harbor. Pénzt kamatoztatásra elfogad, pénzküldéseket eszközöl az ó-hazába gyorsan és biztosan. Hajójegyek minden vonalra. Közjegyzi hivatal. Telkeket elad és házépítésre kölcsönöket előlegez.

VIRGINIA ALLAM.

FIRST NATIONAL BANK, APPALACHIA. Tőke és felesleg 50,000.00 dolláron felül. Minden pillanatban felmondható betétek után három százalékos fizet.

Magyar fogorvos

Foghuzás fájdalom nélkül. Biztos és jó kezelés.

DR. FRANK KERN

233 EAST, 10. UTCZA, NEW YORK. — Az első és második Ave. közt. — RENDEL: Reggelt 10-től esti 8-ig. Vasárnap: Reggelt 10-től d. u. 1-ig.

WÁRADY LAJOS

Hazai peres és katonai ügyek pontos elintézésére. PÉNZKÜLDÉS AZ Ó-HAZÁBA. Az összes hajóvonalak képviselője. HAZAK VÉTELE ÉS ELADASA. Magyar közjegyzi. 449 s. Broad St., Trenton, N. J.

KAIL G. ARPAD

BANK ÉS HAJÓJEGYÜZLETE — Alapított 1890-ben. — Közjegyzi iroda ugy hazai, mint amerikai ügyek elintézésére. Pénzküldés az ó-hazába hetenkint kétszer, a legpontosabban és legolcsóbban. UNIONTOWN, Pa., W. MAIN STREET.

